

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

<u>Ilmoitusnumero</u>	Sisältö	Sivu
	<i>I Tiedonantoja</i>	
	Komissio	
98/C 33/01	Ecu.....	1
98/C 33/02	Ennakoilmoitus yrityskeskittymästä (Asia N:o IV/M.1014 — British Steel/Euro- pipe) (*)	2
98/C 33/03	Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille ”Kohti päätösten saa- misen ja täytäntöönpanon tehostumista Euroopan unionissa”	3
98/C 33/04	EY:n perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan mukaisen valtion tuen hyväksyminen — Tapaukset, joita komissio ei vastusta (*)	18
	<i>II Valmistavat säädökset</i>	
	Komissio	
98/C 33/05	Ehdotus neuvoston säädökseksi siviili- tai kauppaoikeudellisten päätösten oikeudel- lista toimivaltaa, tunnustamista ja täytäntöönpanoa Euroopan unionin jäsenvaltioissa koskevasta yleisopimuksesta	20

I

(Tiedonantoja)

KOMISSIO

Ecu (¹)

30. tammikuuta 1998

(98/C 33/01)

Kansallisen valuutan määrä yhtä yksikköä kohti:

Belgian frangi ja Luxemburgin frangi	40,7821	Suomen markka	5,98296
Tanskan kruunu	7,53017	Ruotsin kruunu	8,76316
Saksan markka	1,97626	Sterling-punta	0,661867
Kreikan drakhma	313,082	Yhdysvaltojen dollari	1,08348
Espanjan peseta	167,668	Kanadan dollari	1,58697
Ranskan frangi	6,62243	Japanin jeni	137,872
Irlannin punta	0,789074	Sveitsin frangi	1,59163
Italian liira	1949,66	Norjan kruunu	8,19759
Alankomaiden guldeni	2,22730	Islannin kruunu	79,4297
Itävallan šillinki	13,9053	Australian dollari	1,59617
Portugalin escudo	202,318	Uuden-Seelannin dollari	1,86549
		Etelä-Afrikan randi	5,34858

Komissio on ottanut käyttöön automaattisella vastauslaitteella varustetun teleksin, joka ilmoittaa muuntokurssit tärkeimpinä valuuttoina kysyjän otettua siihen yhteyden omalla teleksillään. Tämä palvelu toimii päivittäin kello 15.30:stä seuraavaan päivään kello 13:een.

Palvelun käyttäjän on:

- valittava teleksinumero 23789, Bryssel,
- annettava oma teleksitunnuksensa,
- kirjoitettava koodi "cccc", joka käynnistää automaattisen vastausjärjestelmän ecun muuntokurssien lähettämiseksi käyttäjän teleksiin,
- ylläpidettävä keskeytymätöntä teleksiyhteyttä, kunnes sanoma ilmoitetaan päättyneeksi koodilla "ffff".

Huom. Komissiolla on käytössä myös automaattisella vastauslaitteella varustettu telekopiolaite (n:o 296 10 97 ja n:o 296 60 11), joka lähettää päivittäisiä tietoja yhteisessä maatalouspolitiikassa sovellettavien muuntokurssien laskemisesta.

(¹) Neuvoston asetus (ETY) N:o 3180/78, annettu 18 päivänä joulukuuta 1978 (EYVL L 379, 30.12.1978, s. 1), sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (ETY) N:o 1971/89 (EYVL L 189, 4.7.1989, s. 1).

Neuvoston päätös 80/1184/ETY, tehty 18 päivänä joulukuuta 1980 (Lomé'n sopimus) (EYVL L 349, 23.12.1980, s. 34).

Komission päätös N:o 3334/80/EHTY, tehty 19 päivänä joulukuuta 1980 (EYVL L 349, 23.12.1980, s. 27).

Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettava varainhoitoasetus, annettu 16 päivänä joulukuuta 1980 (EYVL L 345, 20.12.1980, s. 23).

Neuvoston asetus (ETY) N:o 3308/80, annettu 16 päivänä joulukuuta 1980 (EYVL L 345, 20.12.1980, s. 1).

Euroopan investointipankin valtuuston päätös, tehty 13 päivänä toukokuuta 1981 (EYVL L 311, 30.10.1981, s. 1).

Ennakoilmoitus yrityskeskittymästä
(Asia N:o IV/M.1014 — British Steel/Europipe)

(98/C 33/02)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

1. Komissio vastaanotti 23 tammikuuta 1997 neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89⁽¹⁾ 4 artiklan mukaisen ilmoituksen ehdotetusta yrityskeskittymästä, jolla yritykset British Steel, AG der Dillinger Hüttenwerke ja Mannesmannröhren-Werke AG hankkivat neuvoston asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettussa merkityksessä yhteisen määräysvallan yrityksestä Europipe ostamalla osakkeita.
2. Kyseisten yritysten liiketoiminnan sisältö on seuraava:
  - British Steel: terästuotteiden (ml. putket) valmistus ja jakelu
  - Europipe: laajojen pitkittäishalkaisijaltaan hitsattujen putkien valmistus
  - Dillinger Hüttenwerke: raskaiden teräslevyjen tuotanto
  - Mannesmannröhren-Werke: teräksen ja teräsputkien valmistus ja jakelu.
3. Komissio katsoo alustavan tarkastelun perusteella, että ilmoitettu keskittymä voi kuulua asetuksen (ETY) N:o 4064/89 soveltamisalaan. Asiaa koskevan lopullisen päätöksen tekoa on kuitenkin lykätty.
4. Komissio kehottaa asianomaisia kolmansia osapuolia esittämään sille mahdolliset ehdotettua toimenpidettä koskevat huomautuksensa.

Huomautusten on oltava komissiolla 10 päivän kuluessa tämän ilmoituksen julkaisupäivästä. Huomautukset voidaan lähettää telekopiona (+ 32 2 296 4301 tai 296 7244) tai postitse viitteellä IV/M.1014 — British Steel/Europipe, seuraavaan osoitteeseen:

Euroopan komissio
Kilpailuasiain pääosasto (PO IV)
Osasto B — Yrityskeskittymien valvontaryhmä
Avenue de Cortenberg/Kortenberglaan 150
B-1040 Bruxelles/Brussel.

⁽¹⁾ EYVL L 395, 30.12.1989. Oikaisu: EYVL L 257, 21.9.1990, s. 13.

Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille ”Kohti päätösten saamisen ja täytäntöönpanon tehostumista Euroopan unionissa”

(98/C 33/03)

YHTEENVETO

Tällä tiedonannolla on kaksiulotteinen tehtävä.

1. Sen päätavoitteena on helpottaa Euroopan unionissa annettujen päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa, joita nykyään hallinnoidaan siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa vuodelta 1968 peräisin olevalla Brysselin yleissopimuksella, jonka määräykset ulotettiin koskemaan ETA:n jäsenvaltioita Luganon yleissopimuksella.

Brysselin yleissopimuksen ansiosta jäsenvaltioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanossa on edistytty merkittävästi. Enemmänkin voidaan edetä menettelyn nopeuttamiseksi ja selkeyttämiseksi ja sen mukauttamiseksi tällä tavoin kansalaisten ja toimijoiden tarpeisiin kaupankäynnin vilkastuessa erityisesti sisämarkkinoilla.

Tämän tavoitteen saavuttamiseksi tässä ehdotuksessa KOM(97) 609 lopull. (*) on useita seikkoja. Siinä ehdotetaan, että täytäntöönpanosta vastaavan viranomaisen valvonta rajoitettaisiin muodollisen säännönmukaisuuden valvonnaksi, joka perustuisi ennen kaikkea alkuperäisen jäsenvaltion tuomioistuimen antamaan asiakirjaan, josta kävisi erityisesti ilmi sen tuomion täytäntöönpanokelpoisuus, jonka liitteenä asiakirja on. Ehdotetaan myös, että tuomion tunnustamisen epäämistä koskevat perusteet tarkistettaisiin uudelleen. Näitä perusteita voidaan tarkastella ainoastaan vastaajan vaatiessa täytäntöönpanoa, jolloin vastaajalla myös on todistustaakka. On esitetty myös, että täytäntöönpanon oikeuttava päätös voitaisiin panna täytäntöön väliaikaisesti. Lopuksi suojatoimenpiteitä ja väliaikaisia toimia koskevaa järjestelmää on muutettu uudelleen korostaen kyseisten toimenpiteiden eurooppalaista ulottuvuutta. Nämä kaikki ehdotukset sisältyvät liitteenä olevaan yleissopimusehdotukseen, jonka tarkoituksena on korvata Brysselin yleissopimus.

Tässä tarkistettua yleissopimusta koskevassa ehdotuksessa on myös määräyksiä, joiden tarkoituksena on ottaa erityisesti huomioon toimivaltaa koskevissa säännöissä Brysselin yleissopimuksen allekirjoituksen jälkeen taloudellisissa suhteissa tapahtuneet muutokset

ja yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö. Sen täydennykseksi tehdään kaksi ehdotusta uusiksi pöytäkirjoiksi, joiden tarkoituksena on korvata Brysselin yleissopimuksen liitteenä olevat pöytäkirjat (liitteet 1 ja 2) sekä kaksi ehdotusta Luganon yleissopimuksen samanaikaiseksi tarkistamiseksi (liite 3). Komissio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet Amsterdamin sopimuksen voimaantullessa töiden mukauttamiseksi siviilioikeudelliseen yhteistyöhön sovellettaviin uusiin oikeussäätöihin.

2. Tiedonannon tavoitteena on myös koota oikeusalan ammattien harjoittajilta ja kaikilta, joita asia koskee, huomautuksia, jotka koskevat lainsäädännöllisiä ehdotuksia laajempia seikkoja. Sillä aloitetaan keskustelu unionin yhteisestä lähestymistavasta kansallisten prosioikeuksien tietyihin seikkoihin.

Itse asiassa on välttämätöntä helpottaa päätösten liikkuvuutta jäsenvaltiosta toiseen täytäntöönpanoa varten, mutta se ei yksin riitä takaamaan sitä, että kansalaiset ja toimijat voivat täysimääräisesti käyttää niille Euroopan unionin alueella kuuluvia oikeuksia. On pyrittävä itse asiassa varmistamaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti asioiden saattaminen tuomioistuimen käsiteltäviksi nopeasti, tehokkaasti ja vähin kustannuksin.

Esiin on jo tuotu oikeudellisten rajojen säilymisestä aiheutuneita vaikeuksia, jotka liittyvät asian saattamiseen tuomioistuimen käsiteltäväksi sisämarkkinoilla. Tämä pätee erityisesti kulutusasioihin⁽¹⁾. Tällä alalla esteet asioiden saattamisessa tuomioistuimen käsiteltäväksi tuntuvat itse asiassa kärkevimmin⁽²⁾, vaikka riidat koskevat yleensä vaatimattomia summia. Nämä esteet jarruttavat myös taloudellisten toimijoiden, erityisesti pienten ja keskiurten yritysten taloudellista toimintaa⁽³⁾.

Näin ollen on aiheellista antaa kuluttajille ja taloudellisille toimijoille sekä kaikille unionin kansalaisille paremmat oikeudenkäyntejä koskevat rakenteet. Komis-

(¹) Kuluttajien oikeusturvaa ja kuluttajien sisämarkkinoita erimielisyyksien ratkaisemista koskeva vihreä kirja KOM(93) 576; komissiolle on toimitettu toista sataa huomautusta.

(²) Vuonna 1991 toteutetusta Eurobarometre-tutkimuksesta kävi ilmi, että riita-asioiden ratkaisemisessa esiintyvät vaikeudet ovat suurimpina esteinä kulustustavaroiden ostamiselle toisesta jäsenvaltiosta.

(³) Kaupallisten toimien maksumääräajoista 12 päivänä toukokuuta 1995 annettu komission suositus, EYVL L 127, 10.6.1995 ja tätä suositusta koskeva komission tiedonanto, EYVL C 144, 10.6.1995.

(*) Katso siva 20 tästä EYVL:Stä

sio ehdottaa, että noudatetaan asteittain etenevää ja varovaista lähestymistapaa ja keskitytään aluksi muutamisiin tärkeimpiin seikkoihin. Tässä yhteydessä olisi suotavaa pohtia maksettavaksi erääntyneiden rah summien maksamiseen tarkoitettun nopean menettelyn toteuttamista kussakin jäsenvaltiossa sekä suorituskykyisiä välineitä tuomioiden tehokkaaksi täytäntöönpanemiseksi (keskittyen aluksi pankkitilien ulosmittaukseen). Koska täytäntöönpanon tehokkuus liittyy tiiviisti velallisen omaisuuden tunnustamiseen, olisi lisäksi harkittava eri keinoja, joilla voitaisiin varmistaa velallisen omaisuutta koskevien tietojen avoimuus, sekä täytäntöönpanosta vastaavien viranomaisten yhteistyön kehittämistä.

Nämä kaksi osaa edistävät yhdessä päätösten saamisen ja täytäntöönpanon tehostumista Euroopan unionissa.

Toisen tavoitteen yhteydessä jokaista, jota asia koskee, kehoitetaan toimittamaan tätä tiedonantoa koskevat kommenttinsa **31 päivään huhtikuuta 1998** mennessä seuraavaan osoitteeseen:

J. Adrian Fortescue
Työryhmä ”Yhteistyö oikeus- ja sisäasioiden alalla”
Euroopan komissio
Rue de la Loi/Wetstraat 200
B-1049 Bruxelles/Brussel.

JOHDANTO

Tiedonannon tarkoitus

1. Täytäntöönpanoperusteiden vapaa liikkuvuus Euroopan unionissa on nykyään varmistettu pääasiassa siviili- ja kauppasioissa⁽⁴⁾ vuonna 1968 tehdyllä Brysselin yleissopimuksella. Tämä sopimus laadittiin EY:n perustamissopimuksen 220 artiklan neljännen luetelmakohdan perusteella ja laajennettiin myöhemmin koskemaan kaikkia uusia jäsenvaltioita. Tämä yleissopimus on erityisen huolellisesti viimeistelty kaksipuolteinen sopimus: siinä vahvistetaan jäsenvaltioiden tuomioistuinten kansainvälistä toimivaltaa koskevat säännöt, joiden perusteella annetut tuomiot voidaan aluksi tunnustaa täysimääräisesti, ja tähän liitetään tunnustamisen epäämisperusteiden tiukka rajoittaminen. Toisaalta yleissopimuksessa määrätään sekä yhdenmukaisesta että yksipuolisesta täytäntöönpanomenettelystä, jota on noudatettava ainakin ensimmäisessä vaiheessa.

⁽⁴⁾ Muutamat osa-alueet on poissuljettu. Katso kuitenkin: luonnos yleissopimukseksi avioliittoasioihin liittyvästä toimivalta, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta (”Bryssel II”).

2. Brysselin yleissopimus on erottamaton osa yhteisöprosessia, se liittyy yhteisöön ja sen tarkoituksena on täydentää EY:n perustamissopimuksessa määrättyjä vapauksia tuomioiden sujuvammalla liikkuvuudella⁽⁵⁾. Yhteisöjen tuomioistuimen asiasta antama itsenäinen ja yhtenäistävä tulkinta perustuu tämän vuoksi Euroopan unionin oikeuslainsäätäjän syrjintää koskevan kiellon ja yhdenvertaisten oikeuskäytäntöjen käsitteeseen. Tämä sopimus oli mallina valmisteltaessa jäsenvaltioiden ja Euroopan vapaakauppaliiton välistä vastaavanlaista yleissopimusta, joka on 16. syyskuuta 1988 allekirjoitettu Luganon yleissopimus⁽⁶⁾.

3. Brysselin yleissopimus on nykyään ainoa jäsenvaltioiden oikeudellisessa yhteistyössä käytetty yleisväline. Toisaalta sillä ei ole vaikutusta jäsenvaltioiden kansalliseen prosessioikeuteen. Itse asiassa yhteisön oikeudessa on perinteisesti jätetty jäsenvaltioiden tehtäväksi määrittää viranomaistensa ja tuomioistuintensa toimintaa koskevat yksityiskohtaiset säännöt. Näin ollen yhtenäistä eurooppalaista oikeudellista aluetta ei vielä ole olemassa, vaan pikemminkin siviiliprosessioikeuden itsenäisiksi järjestelmiksi muodostuneet kansalliset säännöset. Nämä järjestelmät ovat tulosta kullekin maalle ominaisesta historiallisesta kehityksestä ja näin ollen ne vaihtelevat suuresti.

Edellä esitetyssä yhteydessä tällä tiedonannolla on kaksipuolteinen tavoite:

- Toisaalta siinä esitetään konkreettisia ehdotuksia, joiden tarkoituksena on helpottaa tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa Euroopan unionissa. Tätä tarkoitusta varten tiedonantoon sisältyy yleissopimusehdotus, jossa annetaan myös määräyksiä, joiden tarkoituksena on ottaa huomioon taloudellisissa suhteissa viime aikoina tapahtunut kehitys ja yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö. Siinä tehdään vielä kaksi ehdotusta uusiksi pöytäkirjoiksi liitettäväksi yleissopimusehdotukseen (liitteet 1 ja 2) sekä komission ehdotuksia Luganon yleissopimuksen samanaikaisesta tarkistamisesta (liite 3). Nämä ehdotukset perustuvat Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K3 artiklan 2 kohdan c alakohtaan. Amsterdamin sopimuksen voimaantulon yhteydessä ne mukautetaan siviilioikeudelliseen yhteistyöhön sovellettaviin uusiin oikeudellisiin rakenteisiin.
- Sen tavoitteena on myös saada aikaan pohdintaa ja koota kommentteja ja ehdotuksia kaikilta, joita asia koskee, Euroopan unionin mahdollisesta toiminnasta,

⁽⁵⁾ EYTI — Asiassa C-398/92, Mund v. Festner/Hatrex, 10 päivänä helmikuuta 1994 annettu tuomio, Kok. 1994, s. I-474.

⁽⁶⁾ EYVL L 319, 25.11.1988, s. 9.

jonka tarkoituksena on edistää oikeuslomaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia saattaa asiansa käsiteltäväksi tuomioistuimessa tehokkaasti, nopeasti ja vähin kustannuksin. Tässä osassa ei ole toiminnallisia ehdotuksia ja sen tavoitteena on kerätä kaikkien osapuolten, joita asia koskee, kommentit ja mielipiteet pohdittaviksi ehdotetuista aiheista.

Käsiteltävänä olevaa ongelmaa koskevia tietoja

4. Brysselin yleissopimusta on muutettu hyvin vähän sen allekirjoittamisvuoden 1968 jälkeen. Yleissopimuksen määräyksiä ei ole kokonaisuudessaan tarkasteltu uudelleen, vaan siihen on ainoastaan tehty uusien jäsenvaltioiden liittymiseksi tarvittavat mukautukset. Uusien jäsenyyksien myötä myös Luganon yleissopimuksen tietyt määräykset ovat poikenneet Brysselin yleissopimuksen määräyksistä. Molempia yleissopimuksia koskevassa käytännössä on myös käynyt ilmi tiettyjen määräysten toteuttamiseen liittyviä vaikeuksia.
5. Vaikka Brysselin yleissopimus merkitsikin edistymistä asiassa, velvollisuus toteuttaa tunnustamis- ja täytäntöönpanomenettely ulkomailla taphtuvaa täytäntöönpanoa varten aiheuttaa ylimääräisiä viiveitä, joskus pitkiäkin, sekä usein huomattavia lisäkustannuksia. Nämä kustannukset ja viiveet merkitsevät lisäystä alkuperäisessä jäsenvaltiossa toteutettuun menettelyyn jo liittyneisiin kustannuksiin ja viiveisiin, ja niistä aiheutuu se, että täytäntöönpanomenettelyn välttämiseksi asia saatetaan mieluummin ja jos mahdollista sen valtion tuomioistuimen käsiteltäväksi, jossa päätös on pantava täytäntöön. Tällaiset lisäesteet voivat jopa asettaa kyseenalaiseksi — erityisesti silloin, kun velkojen määrä on rajoitettu — oikeudellisen menettelyn tarpeellisuuden, jos asiaa haettu päätös on pantava toimeen ulkomailla olevaa vastaaja tai omaisuutta vastaan. Tämän lisäksi on olemassa omaisuuden katoamisen vaara siinä tapauksessa, että täytäntöönpano viivästyy. Nämä esteet ovat lisänä haittaamassa tuomioiden vapaata liikkuvuutta jäsenvaltiosta toiseen.
6. Tuomioiden vapaata liikkuvuutta koskevasta kysymyksestä erillään on todettava, että vaikka yksilöiden ja taloudellisten toimijoiden väliset yksityisoikeudelliset suhteet perustuvat yhteisön säännöstöön, ne toteutetaan Euroopan unionissa alueella, jolla on rinnakkain toisistaan paljon poikkeavia oikeudenkäyntijärjestelmiä, mistä aiheutuu avoimuuden puute menettelyssä, eritasoiset kustannukset ja oikeudenkäyntimenettelyjen vaihtelevan tehokkuus.

Hakemuksen jättämistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt, käsitelyajan määrittäminen, todistus-

taakka, kanteen vaikutukset ja perusteen ”täytäntöönpanokelpoisuus” ovat seikkoja, joiden käsittely muiden seikkojen ohella osoittautuu erityisen vaikeaksi asiaan perehtymättömälle. Oikeudenkäyntimenettelyä koskevat säännöt ovat jo vaikeasti oikeuslomaisten saatavilla kansallisella tasolla. Entistä vaikeammin saatavilla ne ovat rajat ylittävän riitaasian yhteydessä. Yhtenäisellä alueella jokaisella on oltava mahdollisuus saada ”pelisäännöt” helposti käyttöönsä ja tietää jo ennen oikeudenkäynnin aloittamista omat oikeutensa ja velvoitteensa, mitä muodollisuuksia on noudatettava, mitkä ovat toteutettujen toimenpiteiden vaikutukset, mikä on vaadittujen päätösten tehokkuus sekä käytettävissä olevat valitusmahdollisuudet ja päätösten täytäntöönpanoa koskevat säännöt.

Avoimuuden puutteen lisäksi esteenä ovat oikeudenkäyntimenettelyjen eritasoiset kustannukset (?). Asianajajan kustannusten ja palkkioiden suuruus tiettyissä jäsenvaltioissa ja niiden lisäksi tarvittaessa täytäntöönpanomenettelyyn liittyvät kustannukset estävät turvautumisen oikeudenkäyntimenettelyyn ja saavat monet oikeuslamaiset yksinkertaisesti luopumaan asiaan saattamisesta tuomioistuimen käsiteltäväksi (*).

Kansalliset oikeudenkäyntimenettelyt ovat usein hämääriä ja kuluiltaan hyvin eritasoisia. Niiden tehokkuus vaihtelee myös suuresti. Tietty jäsenvaltiot ovat toteuttaneet erityisiä menettelyjä, jotka ovat nopeampia, aiheuttavat vähän kustannuksia ja jotka on paremmin mukautettu vastaamaan liike-elämän ja kansalaisten tarpeita. Toiset valtiot sitä vastoin pitävät edelleen yllä monimuotoisempia oikeudenkäyntimenettelyjä, joista voi seurata tuomioistuinten tukkeutuminen ja päätösten saamiseen kuluvan ajan huomattava pitkittyminen. Tämä ajan pitkittyminen näyttää usein suosivan vilpillisiä velallisia.

Tiedonannon sisältö

7. Jäsenvaltioiden tuomioistuinten antamien tuomioiden vapaan liikkuvuuden parantamista käsitellään parhailaan neuvostossa kahdessa samansuuntaisessa mutta erilaisessa yhteydessä, jotka ovat Brysselin ja

(?) Kuluttajien oikeusturvaa koskevassa vihreässä kirjassa osoitetaan, että yhteisön sisäisen riita-asian ratkaisemisen 2 000 ecun suuruiset kustannukset (oikeudenkäyntikulut — asianajajan käyttöön liittyvät kustannukset) maksavat kantajalle 2 500 ecua.

(*) Kuten käy ilmi vastauksista, jotka saatiin komission yksikköjen ”Eurooppalaiseen täytäntöönpanoperusteeseen” liittyvien valmistelutöiden yhteydessä jakamaan kyselyyn ja ”Cost of Judicial Barriers for Consumers in the Single Market” -tutkimuksesta, jonka komissio teetti kuluttajien oikeusturvaa ja kuluttajien sisämarkkinoita koskevien erimielisyyksien ratkaisemista koskevan vihreän kirjan jatkona.

Luganon yleissopimusten tarkistustyö ja ”eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen” laatiminen.

8. Brysselin ja Luganon yleissopimusten uudelleen tarkastelu, joka on parhaillaan kartoitusvaiheessa, perustuu siihen, että Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymisestä Brysselin yleissopimukseen 29. marraskuuta 1996 tehdystä yleissopimuksessa kyseisten maiden tekemistä muutosesityksistä voitiin aikataulusyistä ottaa huomioon ainoastaan puhtaasti tekniset muutosesitykset. Toisaalta Luganon yleissopimuksen pysyvä komitea on esittänyt toistuvasti — kolmannessa ja neljännessä istunnossaan — toivomuksen siitä, että näiden kahden yleissopimuksen määräyksiä lähennettäisiin toisiinsa.

Jäsenvaltiot ja komissio ovat yhtä mieltä siitä, että näiden lähentämistöiden yhteydessä molempien yleissopimusten tietyt määräykset olisi tarkasteltava uudelleen ja otettava huomioon ihmisuhteiden ja taloudellisen toiminnan kasvava monimuotoisuus, kyseisen oikeudenkäyntimenettelyn sekä yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön kehitys. Neuvostossa ja Luganon yleissopimuksen pysyvässä komiteassa asiaa on ja käsitelty alustavasti jäsenvaltioiden ja komission kirjallisen muistion pohjalta, ja tarkistusta vaativat määräykset on tunnistettu.

9. Vuodesta 1995 lähtien komission yksiköt ovat mietineet, mitä mahdollisuuksia olisi säilyttää Brysselin yleissopimuksessa määrätty päätösten toimeenpanomenettely ja miten määritettäisiin esteitä ja näin ollen ilman toimeenpanomääräystä koskevaa menettelyä jäsenvaltiosta toiseen liikkuvan täytäntöönpanoperusteen mahdollinen oikeudellinen rakenne. Tällaista täytäntöönpanoperustetta voitaisiin luonnehtia ”eurooppalaiseksi täytäntöönpanoperusteeksi”. Tuomioiden vapaalla liikkuvuudella, jonka pitäisi olla välitön seuraus muuta liikkuvuutta koskevista vapauksista, ei itse asiassa ole konkreettista todellisuutta positiivisessa oikeudessa: kaikilla täytäntöönpanoperusteilla — riippumatta siitä ovatko ne tuomioistuimen antamia vai ei — pitää olla täytäntöönpanosta vastuussa olevan jäsenvaltion antama ”kulkulupa”, jonka jäsenvaltio antaa yleensä ”täytäntöönpanomerkinnän” muodossa.

Samanaikaisesti näiden töiden kanssa useat jäsenvaltiot ovat ilmaisseet olevansa kiinnostuneita asiasta, ja se on otettu neuvoston oikeus- ja sisäasioita koskevaan monivuotiseen ohjelmaan (*) Suomi teki aloit-

teen seminaarin järjestämisestä maaliskuussa 1997 Helsinkiin. Tähän seminaariin kokoontui tutkijoita ja asiantuntijoita sekä jäsenvaltioiden hallinnon edustajia (10) käsittelemään kyseistä aihetta. Alankomaiden puheenjohtajakaudella neuvostossa on pidetty useita kokouksia, joissa asiaa on pohdittu.

Täytäntöönpanomenettelyn poistaminen edellyttää yhtenäistä menettelyä perusteen saamisessa. Asiasta on keskusteltu edellä mainituissa eri yhteyksissä, mikä selittää asialle annetun otsikon ”eurooppalainen täytäntöönpanoperuste”. Keskusteluissa on kuitenkin käynyt ilmi, että yhtenäisen menettelyn toteuttaminen alkuperäisessä jäsenvaltiossa ja täytäntöönpanomenettelyn poistaminen ovat kaksi eri asiaa eikä vastaus toiseen väistämättä edistä toisen ratkaisemista. Keskusteluissa on käynyt myös ilmi, ettei täytäntöönpanomenettelyn poistaminen ole toteutettavissa, erityisesti koska kyseiset menettelyt poikkeavat toisistaan eri jäsenvaltioissa. Meneillään olevan sunnittelutyön tarkoituksena on pikemminkin täytäntöönpanomenettelyn yksinkertaistaminen ja tuntuva keventäminen eikä niinkään sen poistaminen.

10. Edellä mainituissa valmistelutöissä on tuotu esiin myös suojatoimenpiteet ja väliaikaiset toimet. Näiden toimien nopea täytäntöönpano on erityisen kiperä kysymys rajat ylittävissä riita-asioissa, sillä niihin liittyy viivästymisen, joka aiheutuu ulkomailla toteutettavasta menettelystä tai kansallisesta menettelystä, johon on lisätty täytäntöönpanomenettely. Toisaalta jäsenvaltioissa tällä alalla toteutettavat oikeudelliset menettelyt vaihtelevat suuresti. Näitä toimia käsitellään Brysselin yleissopimuksessa toisarvoisesti, ja siksi niistä olisi annettava erityiset säännöt, joiden tulisi koskea toimivaltaa näiden toimien määräämisessä sekä täytäntöönpanon edellytyksiä.
11. Tässä tiedonannossa esitettävän yleissopimusehdotuksen tarkoituksena ei ole vähentää kansallisten prosessioikeuksien välisiä olennaisia eroja. Komissio katsoo kuitenkin, että asiassa olisi päästävä eteenpäin ja aloitettava perustavanlaatuisen keskustelu oikeudenkäynteihin liittyvästä ongelmistosta Euroopassa. Tällöin nämä ongelmat olisi käsiteltävä laajemmin kuin tuomioistuinten välisenä yhteistyönä, ja niihin tulisi liittää mahdollisuudet saattaa asia

(*) EYVL C 319, 26.10.1996.

(10) Komission yksiköissä toteutetun pohdinnan jatkamiseksi ja keskustelun monipuolistamiseksi komission yksiköt levittivät laajalti Helsingin seminaariin liittyvää alustavaa kyselyä alan ammattien harjoittajia (notaarit, asianajajat, tuomarit, haastemiehet ja oikeuden kirjurit) edustaville yhdistyksille Euroopassa. Seminaarissa esitettiin tiivistelmä saaduista vastauksista.

oikeuselinten käsiteltäväksi nopeasti, tehokkaasti ja vähin kustannuksin. Komissio aikoo saada tähän keskusteluun tiiviisti mukaan oikeuden harjoittajat ja kaikki, joita asia koskee.

Itse asiassa oikeusvarmuus ja luottamus oikeuslaitokseen ovat tärkeitä edellytyksiä sopusointuiselle kehitykselle ja toiminnalle yhteisön alueella, jolla ei ole rajoja. Näin ollen olisi kartoitettava toissijaisuusperiaatetta ja suhteellisuutta noudattaen sekä laajalaisemmin sitä, millä keinoin tätä varmuutta ja luottamusta voitaisiin vahvistaa jokaisen kansalaisen ja kaikkien oikeusalamaisien hyväksi.

12. Tässä tiedonannossa on näin ollen toinen osa, jossa kuvataan kansallisessa lainsäädännössä oikeudenkäyntimenettelyjen alalla esiintyvistä eroista aiheutuvia vaikeuksia ja käsitellään aiheita, joista komissio toivoo syvällisempää keskustelua.

— Ensimmäinen aihe koskee oikeudenkäyntiperusteen saamiseen liittyvän menettelyn toteuttamista alkuperäisessä valtiossa (II.1). Yhdenvertaisten välineiden periaate, liike-elämän nopea tahti ja siitä johtuva vaara velkojan panttina olevan velallisen omaisuuden katoamisesta edellyttävät, että oikeusalamaisien käyttöön annettaisiin käsittelyaikoja, kustannuksia ja tehokkuutta koskevilta tuloksiltaan toisiinsa verrattavissa olevat menettelyt. Komissio katsoo, että erityistä huomiota olisi aluksi kiinnitettävä rahasummien maksamista koskevan nopean oikeudenkäyntimenettelyn toteuttamiseen kussakin jäsenvaltiossa.

— Tähän tiedonantoon kuuluu myös pohdittavaksi tarkoitettuja seikkoja, jotka koskevat tuomioistuimissa annettujen päätösten varsinaista täytäntöönpanoa (II.2). Kysymystä olisi lähestyttävä asteittain. Komissio ehdottaa, että aluksi pohdinta rajoitettaisiin koskemaan varojen pidättämistä pankkitililtä. Tässä olisi erotettava perusajatukset, joista voitaisiin muodostaa yhteinen eurooppalainen perusta.

— Toinen tärkeä pohdinnan aihe on täytäntöönpanokeinoihin tiiviisti liittyvä omaisuuden avoimuus (II.3). Komissio katsoo, että Euroopan unionin oikeusalamaisilla on oltava käytössään tältä osin toisiinsa verrattavissa olevat välineet, ja ehdottaa harkittavaksi useissa jäsenvaltioissa jo käytössä olevan ”omaisuuden ilmoittamista” koskevan menettelyn mahdollista yleistämistä.

— Velkojen maksusuorituksia on viime kädessä perittävä yhä useammin ulkomailta. Tiiviimmällä kansainvälisellä yhteistyöllä pitäisi perimistä voida helpottaa. Komissio ehdottaa näin ollen yhteistyön lisäämistä mahdollisesti jäsenvaltioiden toimeenpanevien viranomaisten välisen tiedonvaihtojärjestelmän avulla siten, että noudatettaisiin valtioiden lainsäädäntöä ja oikeuskäytäntöä, erityisesti yksityiselämän ja tietosuojan osalta (II.4).

Näkymät

13. Uudessa sopimuksessa ilmaistaan tavoite säilyttää ja kehittää Euroopan unionia ”vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueena”. Tällaisen alueen toteuttamiseksi siviilioikeudellinen yhteistyö on otettu mukaan EY:n perustamissopimuksen uuteen lukuun, jossa määrätään tätä tavoitetta vastaavasta poliitikasta ja joka on osana 73M artiklaa. Tässä artiklassa määrätään erityisesti, että siviilioikeudelliseen yhteistyöhön liittyviä, yli rajojen vaikuttavia toimenpiteitä, voidaan tarvittaessa toteuttaa sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi. Näiden toimenpiteiden tarkoituksena voi erityisesti olla siviilioikeudellisten menettelyjen moitteettoman toiminnan esteiden poistaminen ja siten niillä voidaan tarvittaessa suosia jäsenvaltioiden siviilioikeudellisia menettelyjä koskevien sääntöjen yhteensopivuutta. Amsterdamin sopimuksesta käy näin ollen ilmi, että jäsenvaltiot ovat tiedostaneet tämän alan erityisen merkityksen Euroopan yhdentymiselle ja erityisesti sisämarkkinoiden tehokkuudelle.

Tarkoituksen on antaa eurooppalaisille yrityksille ja Euroopan kansalaisille kansallisissa tuomioistuimissa toteutettavissa oikeudenkäyntimenettelyissä tarvittavat rakenteet.

Brysselin yleissopimus ja riita-asioita koskeviin menettelyihin liittyvät säännöt ovat entistä tärkeämmät kansalaisten ja yritysten välisissä suhteissa entistä yhtenäisemmällä sisämarkkinoilla, joilla elektronisen kaupankäynnin nopea kehitys saa uuden ulottuvuuden tulevina vuosina. Näyttää siltä, että näiden sääntöjen toiminnallista luonnetta olisi lisättävä erityisesti tuomioistuinten siviili- ja kauppa-asioita koskevien päätösten täytäntöönpanossa. Tämä tarve johtuu sisämarkkinoilla käynnissä olevasta tiivistyvistä yhdentymisprosessista ja yhteisön tulevaan laajentumiseen liittyvistä velvoitteista.

Komissio toivoo siviilioikeudellisesta yhteistyöstä keskustelua jossa otettaisiin huomioon sekä etenevä

yhdentyminen että laajentuminen. Komissio katsoo kuitenkin parhaaksi esittää nämä aloitteet vaiheittain. Tavoitteena on ensin parantaa tuomioiden liikkuvuutta nykyisessä oikeudellisessa järjestelmässä ja aloittaa heti ongelmaan liittyvien muiden seikkojen pohdiskelu. Uuden sopimuksen voimaantuloa odotellessa komissio tekee ehdotuksensa nykyiseltä oikeudelliselta perustalta ja aloittaa pohdinnan tähän aloitteeseen kuuluvilla aloilla. Komissio korostaa, että Amsterdamin uudella sopimuksella yleissopimuksen väline voidaan korvata yhteisön välineillä, joilla on yhteisöön liittyvä institutionaalinen vaikutus eikä tähän tarvita jäsenvaltioiden ja laajentumiseen liittyvien mahdollisten uusien ehdokkaiden ratifiointia. Komissio varaa itselleen oikeuden tehdä uusia täydentäviä aloitteita harkittavaksi annetuista aiheista ja tehdä sopivalla hetkellä uuden sopimuksen yhteydessä ehdotuksen, jonka tarkoituksena on saada yleissopimuksesta yhteisön väline siten, että säilytetään mahdollisuuksien mukaan tulevan yhteisön välineen ja Luganon yleissopimuksen rinnakkaisuus. Viimeksi mainitussa yleissopimuksessa laajennetaan Brysselin yleissopimuksen säännöt koskemaan myös EFTA:n jäsenvaltioita.

I. TÄYTÄNTÖÖNPANOPERUSTEIDEN VAPAA LIIKKUVUUS

14. Kaikki ponnistelut, joilla siviili- ja kauppaoikeudellisista asioista annettujen tuomioiden liikkuvuutta pyritään parantamaan Euroopan unionissa, vaikuttavat välittömästi Brysselin ja Luganon yleissopimuksiin. Komissio katsoo, että kyseisten yleissopimusten järjestelmän yleisellä tarkistamisella voitaisiin saada aikaan, että jäsenvaltioissa annetut päätökset tunnustettaisiin helpommin ja pantaisiin täytäntöön Euroopan unionin koko alueella.

I.1. BRYSSELIN JA LUGANON YLEISSOPIMUSTEN TARKISTAMINEN

15. Komissio on samaa mieltä jäsenvaltioiden kanssa siitä, ettei nykyisen tarkistamisen tarkoituksena ole muuttaa yleissopimusten yleistä rakennetta ja johtavia periaatteita, jotka ovat jo osoittaneet tehokkuutensa.

Tavoitteena on pikemminkin lähentää mahdollisimman paljon näiden yleissopimusten määräyksiä, erityisesti sen jakeen, kun niihin on tehty muutokset viimeisimmässä Brysselin yleissopimukseen liittymistä

koskevilla yleissopimuksissa⁽¹¹⁾. On myös sovittu siitä, että molempien yleissopimusten tiettyjä määräyksiä tarkastellaan uudelleen ottaen huomioon niiden käytöstä saatu kokemus ja erityisesti yhteisöjen tuomioistuimen niille antama tulkinta. Yleissopimuksen käytöstä saadun melkein 30 vuoden kokemuksen jälkeen, on osoittautunut, että soveltamisessa ja tulkinnassa eniten vaikeuksia on tuottanut II osasto. Tässä yhteydessä komissio ehdottaa tämän toimivallan uudelleen järjestämistä. Järjestelmien oikeusvarmuutta ja tehokkuutta on myös vahvistettava ja määriteltävä itsenäisesti tietyt käsitteet sen sijaan, että turvaututtaisiin kansallisessa oikeudessa hyväksytyihin käsitteisiin (katso esim. käsite ”alemmman asteen tuomioistuin” asian ollessa vireillä tai käsite ”väliaikaiset toimet” (ks. II luku). Uusi sopimus on samoin kuin Brysselin yleissopimus osa yhteisön säännöstöä; näin ollen se on otettava huomioon kolmansien maiden yhteisöön liittymistä koskevassa asiakirjassa ja sen voimaantulomenettelyssä. Näin ollen ehdotetaan tarvittavien määräysten antamista tätä varten.

I.2. YKSINKERTAISTETTU TUNNUSTAMIS- JA TÄYTÄNTÖÖNPANOMENETTELY

16. Radikaalein ratkaisu täytäntöönpanomenettelystä aiheutuneisiin vaikeuksiin olisi yksinkertaisesti poistaa kyseinen menettely: koska kansalliset tuomioistuimet ovat eurooppalaisia tuomioistuinta, toisista jäsenvaltiosta lähtöisin olevat päätökset samaistetaan valtion sisäisiin päätöksiin ja niihin sovellettaisiin samaa täytäntöönpanojärjestelyä, ilman ”ulkomaiseksi” luokiteltuun päätökseen erityisesti liittyvää valvontaa ja muodollisuuksia.
17. Suurin osa henkilöitä, joiden lausuntoa pyydettiin valmistelutöiden yhteydessä, piti tätä ratkaisua kuitenkin ennen aikaisena. Jotta ulkomailla tehty päätös olisi täytäntöönpanokelpoinen ja voitaisiin siten panna täytäntöön, se tarvitsee vielä tietynlaisen ”kulukuluvan”, jonka avulla se voidaan rinnastaa päätökseen, joka on annettu vastaanottajavaltiossa. Yleisesti esitettyjä poliittisluonteisia perusteita on määräysvalta imperium, johon oikeudellisen päätöksen täytäntöönpano perustuu. Tämä valta on etuoikeutettu ilmaisu kansallisesta suvereniteetista. Toisena perusteena ovat jäsenvaltioiden oikeudenkäyntijärjestelmien olennaiset erot ”täytäntöönpanoa” koskevan perusteen määrittelyssä, oikeudellisten päätösten täytäntöönpanon yksityiskohtaisissa säännöissä ja ennen kaikkea täytäntöönpanosta vastaavien viranomaisten asemassa, toimivallassa ja vastuussa. Yleisesti katsotaan, että uusia muutoksia voidaan panna alulle ai-

⁽¹¹⁾ Espanjan ja Portugalin liittymistä koskeva yleissopimus vuodelta 1989 sekä Itävallan, Ruotsin ja Suomen liittymistä koskeva yleissopimus vuodelta 1996.

nostaan lähentämällä näitä määrittelyjä, yksityiskohdaisia sääntöjä ja ammatillista asemaa toisiinsa.

18. Vaikka jäsenvaltiosta toiseen ilman eri valvontaa kulkeva täytäntöönpanoperuste kohtaakin vielä lähes ylitysepääsemättömiä vaikeuksia, Euroopan unionille sitä vastoin tarjoutuu muita, nopeammin käyttökelpoisia keinoja. Täytäntöönpanoperusteiden vapaan liikkuvuuden nopeuttamisessa voidaan edistyä tuntuvasti yksinkertaistamalla tunnustamis- ja täytäntöönpanomenettelyä.

Neuvostossa on mietitty, olisiko muutokset toteutettava muuttamalla Brysselin yleissopimuksen asianmukaisia määräyksiä vai olisiko parempi laatia erillinen väline, jota sovellettaisiin ainoastaan rahassa määriteltäviä asioita koskeviin tuomioihin. Komissio katsoo, että tällä hetkellä toteutettavissa olevat muutokset olisi tehtävä Brysselin yleissopimuksen uudelleen tarkastelun yhteydessä. Ehdotettua uutta tunnustamis- ja täytäntöönpanojärjestelyä olisi sovellettava kaikkiin siviili- ja kauppaoikeudellisiin päätöksiin, jotka kuuluvat kyseisen yleissopimuksen soveltamisalaan. Ei ole olemassa oikeudellista perustetta sille, että ehdotettua uutta järjestelmää sovellettaisiin tai jätettäisiin soveltamatta sen mukaan, onko käsiteltävänä oleva velka luonteeltaan rahavelka vai ei.

Lisäksi erillisen välineen laatimisesta aiheutuisi paljon hankaluuksia ja ratkaisu voisi osoittautua huonomaksi kuin ne epäkohdat, jotka halutaan poistaa. Siitä seuraisi välittömästi se, että Brysselin yleissopimuksessa määrättyjen menettelyjen mahdollisesta soveltamisalasta suurin osa mitätöitäisiin, vaikka tarkistustyön osalta on ilmoitettu, ettei Euroopassa toteutettavan tuomioiden vapaan liikkuvuuden perustana olevan oikeudellisen välineen sisältöä aseteta olennaisilta osiltaan kyseenalaiseksi. Lisäksi näiden kahden ”kilpailevan” järjestelmän päällekkäisyydellä olisi ilmeisiä kielteisiä vaikutuksia käyttäjille (tuomarit, asianajajat jne.), joista suurin osa jo ennestään tuntee hyvin vähän Brysselin yleissopimusta ja joutuisi kohtaamaan suuria tulkintaongelmia kahteen eri välineeseen perustuvissa päätöksissä.

19. Ehdotetun lähestymisen lähtökohtana on laajalti hyväksytty toteamus, että täytäntöönpanosta vastaavan jäsenvaltion viranomaisten väliintuloa voidaan vieläkin keventää ja supistaa päätöksen täytäntöönpanomerkintä tai kirjaaminen melkein pelkäksi muodollisuudeksi. On ilmeistä, että Brysselin yleissopimuksen perusteella tehdyistä täytäntöönpanopäätöksistä

tehdyt valitukset ovat vähäisiä. Kaikissa jäsenvaltioissa onkin syytä harkita — tuomioistuinten paikallinen ylikuormitus huomioon ottaen — täytäntöönpanomenettelyn nykyisen korostuneen ”tuomioistuimeen sidotun” luonteen säilyttämisen tarpeellisuutta jopa menettelyn ensimmäisessä vaiheessa. Puuttumatta jäsenvaltioiden vastuuseen tältä osin olisi toivottava, että jäsenvaltiot pyrkisivät nimeämään täytäntöönpanon myöntämiseen muita viranomaisia kuin tuomioistuimia (virkamiehiä, kirjaajia ...). Tällaisilla nimityksillä kevennettäisiin välittömästi tuomioistuinten liiallista työtaakkaa ja niistä näkyisi konkreettisesti täytäntöönpanomerkinnän saamista koskevan luonteen muuttuminen menettelyn alkuvaiheessa, koska on havaittu, että myöntämisestä tehtyjen valitusten on pysyttävä luonteeltaan oikeudellisia. Sitä vastoin niissä valtioissa, joissa päätösten, myös kansallisten päätösten, varsinaista täytäntöönpanoa varten tarvitaan tuomioistuimen ennakkolupa, kannattaisi nimetä sama tuomioistuin. Tämä nimeäminen ei olisi osoitus epäluottamuksesta ulkomaista tuomioistuinta kohtaan, vaan pikemminkin — asioiden käsittelyn yksinkertaistamista varten — halu yhdistää yhteen ainoaan paikkaan toimivalta saattaa ulkomailla tehty päätös täytäntöönpanokelpoiseksi ja samanaikaisesti määrätä varsinaisesta täytäntöönpanosta.

Komission ehdotukset, jotka koskevat varsinaista menettelyä, perustavat periaatteeseen, että täytäntöönpanomerkintä on voitava toteuttaa ilman muita muodollisuuksia siten, että sitä koskisi ainoastaan muodollinen valvonta, ilman että menettelyn tässä vaiheessa tarkasteltaisiin yleissopimuksessa määrättyjä täytäntöönpanon epäämisperusteita. Valvontaa helpotettaisiin laatimalla alkuperäisen jäsenvaltion viranomaisten antama yhdenmukainen ja monikielinen todistus (jonka malli on yleissopimusluonnoksen liitteenä), josta käyvät selvästi ilmi olennaiset edellytykset, jotka kyseisen päätöksen on täytettävä, jotta se voitaisiin panna täytäntöön. Tällöin sen asiana, jota vastaan täytäntöönpanoa on haettu, on valittaa täytäntöönpanosta ja osoittaa jonkin yleissopimuksessa määrätyn täytäntöönpanoa koskevan epäämisperusteen olemassaolo.

20. Itse asiassa menettelyn muutoksiin olisi liitettävä niiden perusteiden tarkistaminen, joilla ulkomailla tehdyn päätöksen tunnustaminen voidaan evätä (37 a artikla). Tässä tapauksessa tarkastellaan uudelleen yleiseen järjestykseen perustuva epäämisperustetta. Tämä peruste on nykyään ristiriidassa Euroopan yhdentymisprossin kanssa ja käsiteltävänä olevien siviili- ja kauppaoikeudellisten seikkojen kanssa. Lisäksi on tarkasteltava siihen nojautuvaa perustetta, että vastaaja ei ole saanut haastetta asianmukaisesti ja hyvissä ajoin voidakseen puolustautua. Tämän määräyksen nykyinen tulkinta antaa itse asiassa vil-

pillisen vastaajan käyttöön välineen, jolla välttää täytäntöönpano. Jäsenvaltioiden lainsäädännön nykyisessä tilanteessa ei tunnu tarpeelliselta pitää yllä mahdollisuutta evätä täytäntöönpano siinä tapauksessa, ettei olisi noudatettu vastaanottajavaltion kansainvälisen yksityisoikeuden mukaisia määräyksiä henkilön asemaa, oikeustoimikelpoisuutta, avioliittoa ja perinnönjakoa koskevista asioista.

Pelkästään viivytämiseen tähtävien valitusten välttämiseksi komissio katsoo lisäksi, että päätöksen, jolla täytäntöönpano sallitaan vastaanottajavaltiossa, on oltava väliaikaisesti täytäntöönpanokelpoinen samoin edellytyksin kuin alkuperäinen päätös. Rajoituksia on kuitenkin otettava käyttöön, jotta vältettäisiin väliaikaisesta täytäntöönpanosta mahdollisesti aiheutuvat peruuttamattomat seuraukset (36 artikla).

21. Komissio ehdottaa, että Brysselin yleissopimuksella nykyisin hallintoa järjestelmää muutetaan huomattavasti edellä esitettyjen suuntaviivojen mukaisesti ottaen huomioon, että tämä uusi muutos on välivaihe ja että täytäntöönpanopäätöksen poistamista kokonaan on aiheellista harkita ajallaan.

1.3. VÄLIAIKAISET TOIMET JA SUOJATOIMENPITEET

22. Väliaikaiset toimet ja suojoimenpiteet ovat ensisijainen seikka ulkomailla tehtyjen päätösten tunnustamisessa ja täytäntöönpanossa. Menettelyyn liittyvän käsittelyajan kielteisiä seurauksia voidaan vähentää tai korvata vastaanottajavaltion myönteisellä asenteella tällaisten toimenpiteiden vastaanottamisessa. Vaikka koko Euroopan yhteisössä nämä toimenpiteet ovat viime aikoina huomattavasti kehittyneet nopeamman liikkeen elämän vaatimusten myötä ja asian käsittelyn liiallinen viivästyminen on näin vähentynyt, kyseinen oikeudellinen väline on monipuolistunut jäsenvaltioissa hyvin eri tavoin ja toisista riippumatta. Itse asiassa Brysselin yleissopimuksessa on ainoastaan kaksi määräystä suojoimenpiteistä ja väliaikaisista toimista: 24 ja 39 artikla, joiden konkreettisesti soveltamisessa turvaututaan jäsenvaltioiden sisäiseen oikeuteen.

23. Eri maiden kansallisen lainsäädännön vertaileva tarkastelu osoittaa suojoimenpiteiden ja väliaikaisten toimien määrittelyjen puuttuvan melkein päsystemaattisesti ja asiaa koskevien oikeudellisten järjestelmien vaihtelevan huomattavasti. Voidaan kuitenkin

havaita tiettyä yhtenevyyttä muutamissa näitä toimia koskevista toiminnoista: lopullisen päätöksen myöhemmän täytäntöönpanon varmistaminen (tai ainakin tällaisen täytäntöönpanon huomioon ottaminen), asianosaisten toisiasiallisen ja oikeudellisen tilanteen väliaikainen järjestely ja kyseessä olevien etujen turvaaminen erimielisyyden ratkaisemiseen asti.

Jäsenvaltioiden välinen ero kasvaa kuitenkin, jos toimenpiteillä uhataan saattaa lopullinen pääasia koskeva oikeudenkäynti tarpeettomaksi ja suosia tavanomaisesti sovellettavien toimivaltasääntöjen tietynlaisia vääristämiä (katso esimerkiksi "référé-provision" Ranskan oikeuskäytännössä, "Befriedigungsverfügung" Saksan oikeuskäytännössä). Väliaikaisen päätöksen tekemisen tuomioistuimen käyttö tällaisten toimenpiteiden määrittämisessä vaihtelee aika paljon. Tietyissä valtioissa väliaikaisen päätöksen tekemällä tuomioistuimella ei ole lainkaan oikeutta vaikuttaa pääasiassa annettavaan ratkaisuun.

24. Näiden toimenpiteiden myöntämistä koskevista edellytyksistä on huomattavia eroja. Vaikka jäsenvaltioiden lainsäädännössä yleisesti asetetaan näiden välittömästi täytäntöönpanokelpoisten toimenpiteiden saamisen edellytykseksi väitetyn velan todennäköisyys (*fumus boni juris*) ja riskin velan takaisinmaksamatta jättämisestä, todennäköisyys (*periculum in mora*) asian kiireellisyyttä tulkitaan yhä useammin sangen vapaasti. Huomattavia eroja on myös omaisuudessa, joka voi olla näiden menettelyjen kohteena, toimenpiteissä, joita voidaan toteuttaa, sekä väliaikaisen päätöksen tekemisen tuomioistuimen ja lopullisen päätöksen tekemisen tuomioistuimen välisissä suhteissa.

Muotoseikoissa on yleensä hyvin vähän yhtenevyyttä. Useissa jäsenvaltioissa väliaikaisten toimien toteuttamisessa edellytetään tuomarin lupaa, joissakin jäsenvaltioissa erikoistuneen tuomarin, toisissa jäsenvaltioissa luvan antamiseen ei tarvita erikoistunutta. Joissakin jäsenvaltioissa lupaa ei aina vaadita. Lisäksi menettelyn perusteena oleva yksipuolinen luonne on useissa jäsenvaltioissa sääntö. Toisissa jäsenvaltioissa vaaditaan kontradiktorista käsittelyä, poikkeuksena ainoastaan se, että asia on alusta alkaen erityisen kiireellinen. Tällä tavoin estetään näillä toimenpiteillä yleisesti tavoiteltu yllätysefekti.

25. Brysselin yleissopimuksessa ei ratkaista millään tavoin väliaikaisista toimista päättäviä tuomioistuimia koskevan oikeuskäytännön hajanaisuutta. Yleissopimuksen 24 artiklassa rajoitetaan asettamaan periaate, joka koskee pääasiaan liittyvää toimivaltaa koskevat

muut säännöt kumoavaa toimivaltaa, eikä siinä ilmoiteta, kuka tai ketkä ovat edunsaajia tässä toimivallassa, eikä ennen kaikkea määrittellä, mitä nämä suojaustoimenpiteet ja väliaikaiset toimet ovat. Yhteisöjen tuomioistuin on antanut tulkinnan asiasta tämän puutteen lieventämiseksi. Se on asettanut ensimmäisen perustan yhtenäiselle ja itsenäiselle määrittelylle asiassa ”Reichert II”⁽¹²⁾ annetussa tuomiossa. Se on myös täsmentänyt näistä toimenpiteistä määrävien päätösten vapaata liikkuvuutta koskevaa järjestelmää. Yleissopimuksen 39 artiklasta, jossa määrätään suojaustoimenpiteistä täytäntöönpanon sallivaa päätöstä vastaan, yhteisöjen tuomioistuin on asianmukaisesti täsmentänyt asiassa Capellon ja Aquilini v. Pelkmans⁽¹³⁾ annetussa tuomiossa, että asianosainen, joka on vaatinut ja saanut täytäntöönpanoluvan, voi edellä mainitun artiklan nojalla ja mainitussa määräajassa saattaa täytäntöön väliaikaiset toimet ilman erityisen luvan hankkimista.

26. Komissio katsoo, että on tarpeen jatkaa yhteisöjen tuomioistuimen viitoittamalla tiellä ja panna alulle Euroopan yhteisössä pohdinta, jotka koskee keinoja varmistaa kaikkien oikeusalamaisien yhdenvertainen suojeleminen tällä alalla. Ottaen huomioon oikeusjärjestelmien erot ja toimenpiteiden vaihtelevuus asiassa olisi pohdittava suojaustoimenpiteiden ja väliaikaisten toimien tavoitteita, niiden määräämisen vähimmäisedellytyksiä, kontradiktorisuussääntöä, toimenpiteen täytäntöönpanovoimaa ja valituskeinoja.
27. Komissio ehdottaa, että suojaustoimenpiteet ja väliaikaiset toimet määriteltäisiin yhdenmukaisesti ja että perustana käytettäisiin asiassa ”Reichert II”⁽¹⁴⁾ annetussa yhteisöjen tuomioistuimen tuomiossa asetettuja johtavia periaatteita.
28. Komissio ehdottaa myös, että suojaustoimenpiteistä ja väliaikaisista toimista annetaan selvä soimivaltaa koskeva sääntö sen jäsenvaltion hyväksi, jonka alueella nämä toimenpiteet, voidaan tosiasiallisesti panna täytäntöön, siinäkin tapauksessa, että toisen jäsenvaltion tuomioistuin olisi toimivaltainen tekemään päätöksen pääasiassa (18 a artikla). Tämän uuden toimivaltaa koskevan säännön perusteena on se, että väliaikaisten toimien ja suojaustoimenpiteiden kiireellisyys on ristiriidassa oikeudenkäyntimenettelyn kanssa. Tämän uuden toimivaltaa koskevan säännön peru-

steena on se, että väliaikaisten toimien ja suojaustoimenpiteiden kiireellisyys on ristiriidassa oikeudenkäyntimenettelyn kanssa. Tätä sääntöä on noudatettava rajoittamatta pääasiassa käsittelevän tuomioistuimen luonnollista toimivaltaa tehdä myös väliaikaisia toimia koskeva ratkaisu⁽¹⁵⁾.

Jos taas pääasiassa on tehty päätös, joka ei ole täytäntöönpanokelpoinen, tai pääasiassa on tehty täytäntöönpanokelpoinen päätös, jolla ei vielä ole täytäntöönpanovoimaa vastaanottajavaltiossa, tällaisen päätöksen osalta on voitava määrätä suojaustoimenpiteistä siinä valtiossa, jossa nämä toimenpiteet voidaan panna täytäntöön⁽¹⁶⁾. Pääasiassa annettu päätös voidaan jo tunnustaa täysimääräisesti Brysselin yleissopimuksen 26 artiklan nojalla säännönmukaisuutta koskevan todennäköisyyden perusteella ja sen tulee vastata ”eruooppalaista suojaustoimenpideperustetta” (vrt. 27 artikla).

Ja jos alkuperäinen päätös on todettu täytäntöönpanokelpoiseksi vastaanottajavaltiossa, kyseisellä päätöksellä on voitava oikeuttaa täysimääräisesti vastaanottajavaltion lainsäädännössä asetetut suojaustoimenpiteet ja väliaikaiset toimet, sanotun kuitenkaan rajoittamatta täytäntöönpanoa koskevan luvan antavan vastaanottajavaltion toimivaltaa panna päätös täytäntöön väliaikaisesti. Näiden toimenpiteiden toteuttaminen ei edellytä, että täytäntöönpanoa koskeva luvasta on ilmoitettu etukäteen vastaajalle. Toimenpiteet pysyvät voimassa, kunnes kanteen nostamista koskeva määräaika on päättynyt tai kun mahdollisesta kanteesta on tehty lopullinen ratkaisu (vrt. 36 artikla).

29. Kaikki ehdotukset ovat Brysselin yleissopimuksen tarkistamista koskevassa luonnoksessa, joka on liitteessä 1. Käytännön syistä tässä yleissopimusluonnoksessa noudatetaan mahdollisimman pitkälle Brysselin yleissopimuksen rakennetta ja numerointia, ja siihen kuuluu ainoastaan määräyksiä, joissa Brysselin yleissopimukseen on toivottu muutoksia.

II. AJATUKSIA OIKEUDENHOIDON TEHOSTAMISEKSI EUROOPAN UNIONISSA

30. Kanallisten oikeudenkäyntijärjestelmien epäyhtenäisyydestä seuraa, etteivät kaikki oikeusalamaiset ole yhdenvertaisessa asemassa Euroopan unionissa. Niillä ei ole käytettävissään tehokkuudeltaan toisiinsa verrattavissa olevia välineitä. Kansalaisten ja

⁽¹²⁾ Asiassa C-261/90, Reichert II, 26 päivänä maaliskuuta 1992 annettu tuomio, Kok. 1992 s. I-2149.

⁽¹³⁾ Asiassa 119/84, Capelloni ja Aquilini v. Pelkmans, annettu tuomio, Kok. 1985, 3147.

⁽¹⁴⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä on määrittää, voidaanko toimenpiteitä, joilla ennakoidaan pääasiassa annettavaa päätöstä, pitää suojaustoimenpiteinä ja väliaikaisina toimina. Vrt. ennakkoratkaisukysymys n:o 1996, asia C-46/7, asia C-391/95 van Uden Maritime BV v. Firma Deco-Line, Peter Determan KG.

⁽¹⁵⁾ Vrt. kuitenkin asiassa ”DENILAULER” annetussa yhteisöjen tuomioistuimen tuomiossa asetetut rajoitukset, jotka koskevat näiden toimien tunnustamista: suojaustoimenpiteitä ja väliaikaisia toimia ei tunnusteta, jos ne on määrätty ”ex parte”. Asiassa 125/79, Denilauler v. Couchet, annettu tuomio, Kok. 1980, s. 1553.

⁽¹⁶⁾ Katso 68 pykälä 9 päivänä heinäkuuta 1991 yksityisoikeudellisten menettelyjen täytäntöönpanosta annetussa Ranskan laissa ja 1414 pykälä Belgian oikeuskönnöksessä.

taloudellisten kumppanien yhdenvertaisuus yhtenäisellä alueella edellyttää kuitenkin, että oikeudelliset välineet ovat saatavilla maasta toiseen siirryttäessä. Yhteisön toimielimet ovat korostaneet jo kauan ja moneen kertaan tätä oikeuden ja todellisuuden välistä eroa, jonka vuoksi oikeudellisia rajoja ei ole onnistuttu poistamaan Euroopan unionin sisältä⁽¹⁷⁾. Yhteisöjen tuomioistuin on myös korostanut, että kanneperusteen toteuttaminen silloin, kun oikeuksia on loukattu yhteisön oikeutta loukkaamalla, on jäsenvaltioiden vastuulla oleva todellinen velvollisuus, joka perustuu myös EY:n perustamissopimuksen 5 artiklaan⁽¹⁸⁾.

31. Asian tiedostaminen yhteisön toimielimissä on jo tietyssä määrin ollut havaittavissa useissa yhteisön säädöksissä. Neuvosto on hyväksynyt useita johdetun oikeuden säädöksiä EY:n perustamissopimuksen 66, 100 ja 100 A artiklan perusteella; eräissä niistä annetaan erityisiä sääntöjä toimivaltariidoista ja joskus lakikollisioista, ja myös erityistapauksissa olennaisten menettelysääntöjen lähentämisestä⁽¹⁹⁾. Tätä lähestymistä rajoittaa kuitenkin itse tavoite, jota sillä pyritään edistämään. Näin aloitettua kansallisten toimivaltariitasääntöjen tai aineellisen prosessioikeuden sääntöjen lähentämistyötä on haitannut sen kehittyminen yksinomaan alakohtaiseksi.
32. Komissio ei halua rajoittaa uusien erityisiä aloja koskevien ehdotusten tekemistä tarvittaessa, mutta se tahtoo antaa tulevaisuudessa etusijan näiden kysymysten mahdollisimman laaja-alaiselle käsittelylle Amsterdamin sopimuksen voimaantulon jälkeen siviilioikeudelliseen yhteistyöhön liittyvien määräysten yhteydessä (73M artikla). Esiin tuotujen ogelmien monimuotoisuus sekä prosessioikeuden voimakas juurtuminen kansalliseen oikeusperinteeseen edellyttää kuitenkin asteittaisia, varovaisia ja tarpeisiin suhteutettuja toimia. Erityistä huomiota on myös kiinnitettävä asianosaisten etujen tasapainoon, erityisesti puolustus oikeuden huomioon ottamiseen.

Komissio toivoo, että huomiota kiinnitettäisiin tiettyihin menettelyissä esiintyviin eroihin, joiden säilyttämistä komissio pitää haitallisena oikeuden

yhdennäköiselle toimivuudelle Euroopan unionissa. Näitä seikkoja on jo käsitelty ”eurooppalaista täytäntöönpanoperustetta”, koskevissa neuvoston töissä, mikä osoittaa, että mahdollisen yhtenäisen lähestymistavan tarve on olemassa ja se tiedostetaan unionissa.

II.1. TÄYTÄNTÖÖNPANOPERUSTEEN SAAMISTA KOSKEVA MENETTELY ALKUPERÄVALTIOSSA

33. Rahasummien maksamista koskevien nopeiden menettelyjen yleistyminen ja lähentyminen ovat tärkeimpiä seikkoja suunnittelutyössä ottaen huomioon kansalaisten ja taloudellisten toimijoiden kasvavat tarpeet.
34. Itse asiassa komissio on teettänyt asiasta tutkimuksen vuonna 1994⁽²⁰⁾ yritystoiminnan kehittämistä ja yritys ympäristön parantamista koskevan yhteisön toimintasuunnitelman yhteydessä. Tutkimuksesta kävi ilmi, että toimijoiden mielestä jäsenvaltioiden oikeudellinen järjestelmä on eriarvoisella tavalla pelottava tekijä vilpillisille velallisille ja useissa jäsenvaltioissa nämä voivat jopa hyötää taloudellisesti tästä järjestelmästä, joka voi turvata niille tietynlaisen rannkaisuuden. Tutkimuksesta käy myös ilmi, että tietyt pk-yritykset epäröivät kansainväliseen kauppaan ryhtymistä, sillä ne tietävät, että jos maksut jäävät saamatta, on paljon vaikeampaa saada velka maksetuksi ulkomailla kuin omassa maassa.
35. Tällainen soveliaan oikeudellisen kehyksen puuttuminen sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta on jo todettu 12 päivänä toukokuuta 1995 annetussa komission suosituksessa, joka koskee kaupallisten toimien maksu määräaikoja⁽²¹⁾. Ottaen huomioon, että velkojilla, joille tarkoitetut maksusuoritukset ovat viivästyneet, on oltava käytössään nopeita ja tehokkaita valituskeinoja vähin kustannuksin, komissio on kehottanut jäsenvaltioita parantamaan raha-asioihin liittyviä riita-asioita koskevia oikeudenkäyntimenettelyjään ja helpottamaan perimiskeinojen käyttöä rajat ylittävissä veloissa, joista ei ole valitettu. Komissio on kuitenkin joutunut toteamaan vuonna 1995 annetun suosituksen vaikutusten arvioinnista 9 päivänä heinäkuuta 1997⁽²²⁾ antamassaan kertomuksessa, ettei tilanne ole juuri muuttunut jäsenvaltioissa ja että pk-yritykset epäröivät edelleen ryhtyä vientitoimintaan.

⁽¹⁷⁾ Vrt. erityisesti Kuluttajien oikeusturvaa ja kuluttajien sisämarkkinoita koskevien erimielisyyksien ratkaisemista koskeva vihreä kirja (KOM(93) 576) ja ”Sisämarkkinoiden strategiaohjelma” (KOM(93) 256).

⁽¹⁸⁾ EYVL ...

⁽¹⁹⁾ Katso esimerkiksi harhaanjohtavaa mainontaa koskeva direktiivi 84/450/ETY, kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista annettu direktiivi 93/13/ETY, vakuutuksia koskevat direktiivit 88/357/ETY, 90/619/ETY, 92/49/ETY ja 92/96/ETY, työntekijöiden siirtymistä palvelujen tarjoamisen yhteydessä koskeva direktiivi 96/71/ETY.

⁽²⁰⁾ ”European Late Payment Survey” — 1994 — Intrum Justitia.

⁽²¹⁾ EYVL L 127, 10.6.1995. Vrt. kaupallisten toimien maksu määräaajoista 12.5.1995 annetusta komission suosituksesta annetua tiedonantoa — EYVL C 144, 10.6.1995.

⁽²²⁾ EYVL C 216, 17.7.1997, s. 10.

36. Edellä esitettyä komission lähestymistapaa on tuettu laajasti Euroopan parlamentissa ⁽²³⁾, ja se perustuu itse asiassa huomattavien erojen toteamiseen verrattaessa kansallisia järjestelmiä toisiinsa. Viimeksi kuluena 20 vuotena kussakin jäsenvaltiossa on otettu käyttöön eri asteisia erityisiä tai summaarisia oikeudenkäyntimenettelyjä. Näiden menettelyjen määrän lisääntyminen osoittaa jäsenvaltioiden halun päästä eroon keskeneräisten asioiden kroonisesta kasautumisesta ja tuomioistuinten ruuhkautumisesta. Se osoittaa samanaikaisesti, missä määrin kukin jäsenvaltio pyrkii tietyn oikeudenalan tai oikeusalamaisen ryhmän tehokkaaseen oikeusturvaan.

37. Niinpä jotkut jäsenvaltiot ovat jo ottaneet tai ottamassa käyttöön — vähäisempiä velkoja tai tarkemmin sanoen kulutusluottoihin liittyviä velkoja koskevien menettelyjen lisäksi — menettelyjä, joiden tarkoituksena on yksinkertaistaa ja nopeuttaa rahasummien perimistä sekä vähentää siitä aiheutuvia kustannuksia. Nämä menettelyt ⁽²⁴⁾, eivät kuitenkaan ole käytössä kaikissa jäsenvaltioissa ⁽²⁵⁾. Silloinkin kun tällaiset menettelyt ovat käytössä, niiden toteuttamiseen liittyvät aineellisoikeudelliset ja muotoseikkoja koskevat edellytykset vaihtelevat huomattavasti. Eroja ilmenee niinkin perustavaa laatua olevissa seikoissa kuin menettelyn kohteeksi pääsevän velan enimmäismäärä, menettelyn kontradiktorinen tai yksipuolinen luonne, todistuskeinot, kustannukset ja maksut, asianajajan asema. Lisäksi eri jäsenvaltioissa on muotoseikoilla erilainen ulottuvuus; menettelyt voivat jopa siirtyä täysin oikeuslaitoksen ulkopuolelle ⁽²⁶⁾.

38. Tästä kasvavasta eroavuudesta aiheutuu eriarvoisuutta oikeusalamaisen käytössä olevissa oikeusvälineissä: toiset voivat käyttää erittäin tehokasta maksamismääräysmenettelyä, ja toisilla ei ole lainkaan käytettävissään tällaista keinoa, vaan he joutuvat turvautumaan pelkkiin ”tavanomaisiin” menettelyihin, jotka yleensä tarkoittavat kustannuksia ja paljon pitempiä käsittelyaikoja. Lisäksi vielä tietyissä jäsenvaltioissa maksamismääräysmenettely on yksinkertaisesti kielletty rajat ylittävissä riita-asioissa ⁽²⁷⁾. Vi-

meksi mainitussa tapauksessa kansallisten oikeudellisten välineiden eriarvoisuus voi olla huomionarvoinen seikka valitaessa toimivaltaista tuomioistuinta (forum shopping). Komissio katsoo, että kyseisiä eroavuuksia, jotka voivat vaikuttaa velallisten käyttäytymiseen, olisi vähennettävä. Yritysten välisten maksamääräysten määräaikoja koskevan suosituksen seurantatyössä ⁽²⁸⁾ on itse asiassa osoitettu, että maksusuoritusten viivästymisiä on paljon vähemmän sellaisissa jäsenvaltioissa, joissa tuomioistuinten päätösten saaminen ja täytäntöönpano on nopeaa ja tehokasta eikä aiheuta suuria kustannuksia. Näissä samoissa jäsenvaltioissa tarkoituksellisesti aiheutettujen maksusuoritusten viivästymisten määrä verrattuna kaikkiin viivästymisiin on selvästi 35 prosenttia keskimääräistä alhaisempi. Voidakseen hyötyä täysimääräisesti rajojen katoamisesta toimijoilla pitää olla käytössään nopea ja tehokas menettely, josta aiheutuu vain vähäisiä kustannuksia ja joka vastaa muotoseikkoja ja aineellisoikeudellisia edellytyksiä ja antaa niille yhdenvertaisen suojan. Tämä suoja ei saa rajoittua ainoastaan taloudellisiin toimijoihin, vaan sen on koskettava kaikkia kansalaisia (kuluttajia, elatusvaatimuksia . . .), joille kuuluvaa maksusuoritusta ei ole toteutettu.

39. Maksamääräysmenettelyn yleistyttyä ⁽²⁹⁾ kaikissa jäsenvaltioissa myös Brysselin yleissopimuksessa määrättyjen tunnustamis- ja täytäntöönpanomenettelyjen ⁽³⁰⁾ käyttö helpottuu, sillä ne tulevat tällä menettelyllä tutuiksi vastuussa oleville viranomaisille. Tältä osin palautettakoon mieleen, että useissa ”eurooppalaisista täytäntöönpanoperustetta” koskevissa tieteellisissä töissä lähtökohtana on ollut periaate, jonka mukaan rahasumman maksamista koskevalla yhdenmukaisella menettelyllä päästäisiin eroon Brysselin yleissopimuksessa määrätystä tunnustamis- ja täytäntöönpanomenettelystä.

40. Pääperiaatteena on, että rahasumman maksamista varten toteutettua jäykkää menettelyä on vältettävä asioissa, jotka eivät toisiasiallisesti ole riita-asioita ja joissa velallinen ei kiistä velkaansa. Tämä riita-asian käänteisyyden periaate edellyttää, että oikeudenkäyntimenettelyn aloittaminen ei kuulu enää kantajalle vaan vastaajalle, jonka on — saatuaan velkojan pyynnöstä ilmoituksen maksukehotuksesta — omaksuttava aktiivinen asenne asiassa ja saatettava se

⁽²³⁾ EYVL C 211, 22.7.1996.

⁽²⁴⁾ ”Procédure d’injonction de payer” Ranskassa, ”Mahnverfahren” Saksassa, ”decreto ingiuntivo” Italiassa, ”betalningsföreläggande” Ruotsissa, ”summiere rechtspleging om betaling te bekomen” Alankomaissa.

⁽²⁵⁾ Espanjassa ja Portugalissa ei tunneta maksamismääräysmenettelyä. Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Irlannissa on käytössä hyvin samankaltainen nopea menettely.

⁽²⁶⁾ Esimerkiksi ”kronofogdemyndighet” Ruotsissa.

⁽²⁷⁾ Lisäksi ei ole vaarmaa, että tämä rajoitus olisi yhteisöjen tuomioistuimen Brysselin yleissopimukselle ja syrjintäkieltoa koskevalle 6 artiklalle antaman tulkinnan mukainen (asiassa C-398/92, Mund v. Festner, 10 päivänä helmikuuta 1994 annettu tuomio, Kok. I-467).

⁽²⁸⁾ European Payment Habits Survey — april 1997 — Intrum Justitia.

⁽²⁹⁾ Vrt. edellä mainittu tiedonanto, s. 9.

⁽³⁰⁾ Asiassa 166/80, Klomps, 16 päivänä kesäkuuta 1981 annettu tuomio, Kok. s. 1953 yhteisöjen tuomioistuin on myöntänyt, että maksamismääräys on Brysselin yleissopimuksessa tarkoitettu ”päätös”.

tuomioistuimen käsiteltäväksi. Menettelyä luonnehtivat velallisen hiljaisella suostumuksella tuotetut oikeudelliset vaikutukset. Näin ollen on toteutettava erityisiä varotoimia velallisen ja vastaajan etujen tehokkaaksi turvaamiseksi. Velkojan pyyntöön suostumista koskevan asiakirjan tiedoksi saattamisella tai ilmoittamisella on suuri merkitys, sillä tästä toimesta alkaen lasketaan määräaika, jonka kuluessa velallinen voi esittää vastineensa ja aloittaa kontradiktorisen menettelyn.

41. Koko joukko kysymyksiä jää ratkaistavaksi senkin jälkeen, kun on päätetty edellä esitetyistä yleisistä periaatteista, jotka ovat kaikkien olemassa olevien järjestelmien perustana. Ensin olisi määritettävä, miten varmistaa asianosaisten oikeuksien tasapaino silloinkin, kun kyseessä ovat kuluttajat tai muut oikeushenkilöryhmät, joiden heikompaa asemaa markkinoilla⁽³¹⁾ ei saisi entisestään heikentää. Lisäksi olisi määritettävä oikeudellisen viranomaisen, haastemiehen sekä asianajajan asema. Aineellinen soveltamisala, velan mahdollinen enimmäismäärä, hakemuksen yksityiskohtaiset säännöt, todistuskeinot, määräyksen tiedoksisattamiskeinot, kanteen nostamisen keinot ja määrääjat — kaikki nämä on otettava huomioon suunniteltaessa eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn mahdollista rakennetta. Tätä suunnittelutyötä ohjaa pyrkimys olla vahingoittamatta olemassa olevia järjestelmiä, jotka ovat osoittaneet tehokkuutensa.

II.2. PÄÄTÖSTEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

42. Oikeudellisten päätösten nopea ja tehokas täytäntöönpano vaikuttaa osaltaan siihen, saatetaanko asia tuomioistuimen käsiteltäväksi. Tuomioiden vapaa liikkuvuus on vain näennäistä, jos peruste ei toteudu yhtä tehokkaasti kaikissa jäsenvaltioissa.
43. Ei ole varmaa, että nykyisellä kansallisella lainsäädännöllä pystyttäisiin vastaamaan näihin tavoitteisiin. Pakkotäytäntöönpanokeinot järjestetään samoin kuin suojatoimenpiteet ja väliaikaiset toimet hyvin eri tavalla ja niitä koskevat edellytykset vaihtelevat erittäin paljon jäsenvaltiosta toiseen. Vaikka kaikissa jäsenvaltioissa on erilainen täytäntöönpano-oikeus velalliselle määrätyn velvollisuuden luonteesta riippuen ja useimmat jäsenvaltiot asettavat pakkotäytäntöönpanon edellytykseksi sen perusteen esittämisen tai jopa velalliselle osoitetun maksukehotuksen, on pakkotäytäntöönpanon⁽³²⁾ mahdollistavien perusteiden

luonteissa hyvin suuria eroja. Tämä johtuu siitä, että lainvoima ei ole ainoa tätä koskeva määräävä peruste. Velallisen koko omaisuuden ulosmittauksen yleisesti hyväksytyyn periaatteeseen sisältyy monia poikkeuksia, ja ne myös vaihtelevat erittäin paljon valtiosta toiseen. Sama pätee muutoksenhakukeinoihin, tuomioistuimen asemaan täytäntöönpanoa koskevassa riita-asiassa, täytäntöönpanon kustannuksiin tai täytäntöönpanotoimenpiteiden julkisuuteen.

44. Brysselin yleissopimuksella pyritään ainoastaan helpottamaan tuomioiden vapaata liikkuvuutta lieventämällä täytäntöönpanoa koskevia sääntöjä. Varsinaisessa täytäntöönpanossa noudatetaan sen valtion menettelysääntöjä, jossa täytäntöönpano on pantu toimeen. Täytäntöönpanoperuste ei ole siten osa tosiasiallista täytäntöönpanoa ja on vielä paljon tehtävää, ennen kuin päätösten täytäntöönpanon edellytykset ja niistä aiheutuviin vaikeuksiin liittyvät riskit ovat samat kaikissa jäsenvaltioissa⁽³³⁾.
45. Yhteisöjen tuomioistuimen edellä esitetyllä tavalla painottama sääntöjen erilaisuus ja monimuotoisuus liittyy itse asiassa täytäntöönpanokeinoja koskevan oikeuden erityiseen tilanteeseen, ja siinä on kyse myös henkilöoikeudesta, sopimusoikeudesta, avio- ja perintöoikeudesta, vero-oikeudesta... sekä vakuutus-oikeudesta. Tämä monialainen luonne ja siihen liittyvä ulosmittausten perinteinen alueperiaate edellyttävät varovaista ja hyvin asteittaista lähestymistapaa asiaan.
46. Pohdintaa on ehdotettu rajattavaksi ensiksi pankkitalien takavarikointia koskeviin ongelmiin, joita esiintyy lähes kaikissa jäsenvaltioissa. Tämä on periaatteessa tehokas ase vastahakoista velallista vastaan. Sen tehokkuutta on kuitenkin pidettävä suhteellisena ulosmittausten alueperiaatteen ja kansallisen lainsäädännön huomattavien erojen takia. Erityisesti pankkitalilla olevien varojen erittäin suuri katoamisriski muodostaa merkittävän esteen takavarikon toteuttamiselle ja varojen pidättämiselle. Olisi siten hyvä pohtia eri keinoja esteiden ja varojen katoamisriskin poistamiseksi ja määrittää Euroopan unionin yhteinen lähestymistapa.
47. Useita kysymyksiä on syytä tarkastella lähemmin. Ulosmittauksen paikan määrittäminen on yksi olennainen kysymys, ja ratkaisussa on otettava huomioon varojen sähköisen siirron voimakas kehitys.

⁽³¹⁾ Vrt. Kuluttajien oikeusturvaa koskeva vihreä kirja.

⁽³²⁾ Tietyt jäsenvaltiot erottavat toisistaan täytäntöönpanoperusteen ja täytönpanomerkinnän.

⁽³³⁾ Edellä mainittu asiassa Mund & Festner annettu tuomio, vrt. alaviite n:o 24.

Perinteistä periaatetta, jonka mukaan paikka määritetään sen perusteella, missä pankki säilyttää pidettäviä rahoja tai jossa pankki on suorittanut maksun (yleensä pankin pääkonttori) on arvioitava uudelleen tätä tarkoitusta varten.

Eriytynyt ongelma on myös ulosmittauksen kohteena olevan pankin ulkomaisen haaraliikkeen tai tytäryhtiön varojen ulosmittauksen laajuus, joka liittyy ulosmittausten alueperiaatteen. Tytäryhtiön tai haaraliikkeen katsotaan hyvin usein olevan ainakin ulosmittauksen osalta toinen laitos kuin se, jonka kautta ulosmittaus on tapahtunut.

On myös tarkasteltava huolellisesti kysymystä, joka liittyy siihen päivään, jolloin ulosmittauksen kohteena olevan kolmannen osapuolen on toimitettava velallisen tiliä koskevia tietoja, sekä sellaisten pankkitilille maksettujen luottojen kohtaloa, joita ei voi ulosmitata. Sama pätee ulosmittausta hakevalle velkojalle tietyissä jäsenvaltioissa myönnettävään erityiskohteluun, johon liittyy syrjintää koskeva riski suhteessa ”kaukaisempaan” velkojaan.

II.3. OMAISUUTTA KOSKEVIEN TIETOJEN AVOIMUUS

48. Velkojan oikeuksien tehokas turvaaminen edellyttää ulkomailla tehtyjen päätösten nopeaa täytäntöönpanoa, jota voidaan helpottaa yksinkertaistetulla tunnistamismenettelyllä ja täytäntöönpanomääräyksellä, Tämä edistys voi kuitenkin usein olla näennäistä, jos velallinen todetaan varattomaksi tai hän kätkee omaisuuttaan. Velkojan on siten pystyttävä tarkasti arvioimaan velallisen omaisuuden todellinen määrä, sen varat ja velat, ennen kuin hän päättää täytäntöönpanon jatkamisen aiheellisuudesta.

49. Velkojien yleisenä panttina oleva omaisuus on menettänyt paljon avoimuuttaan. Ennen se koostui lähinnä kiinteästä omaisuudesta, joka oli helppo määrittää ja siten ulosmittauskelpoista, mutta omaisuuden aineosat ovat nykyisin merkittävästi muuttuneet. Omaisuudesta on tullut huomattavasti aineettomampaa, ja se muodostuu nykyisin suurelta osin pankkitileistä, erilaisista palkkioista, yhtiön osakkeista, arvopapereista tai perustajien osakkeista eri puolilla Eurooppaa sijaitseissa yrityksissä. Usein on toimittu si-

ten, että järjestelyt takaavat haltijalle täydellisen nimettömyden. Omaisuus on nykyisin vähemmän avointa sekä tietokoneen ja internetin⁽³⁴⁾ kehityksen takia liikkuvampaa.

50. Kansalliset lainsäätäjät ovat seuranneet kehitystä ja ryhtyneet asteittain toimenpiteisiin, joiden avulla avoimuutta lisätään ainakin osaksi. Jokaisella jäsenvaltiolla on nykyisin käytettävissään keinoja, joiden avulla haetaan ja paikannetaan velallisen omaisuuden varoja ja velkoja. Keinot ovat kuitenkin hyvin erilaisia eivätkä läheskään takaa yhtäläistä turvaa kaikille velkojille.

51. Eräs keino on pakottaa velallinen paljastamaan omaisuutensa koostumus velkojan tai täytäntöönpanosta vastaavan tuomioistuimen vaatimuksesta. Ensimmäisessä jäsenvaltioiden ryhmässä ei ole mitään tätä koskevaa oikeussääntöä. Velkojan on siten itse toteutettava tarpeelliset toimenpiteet näiden ainesosien yksilöimiseksi ja paikantamiseksi, ja usein tämä tapahtuu neuvokkaan tai liian hyvin tietoa saaneen velallisen hyväksi. Tietyissä jäsenvaltioissa ei sitä paitsi ole määräyksiä, joiden avulla voidaan rangaista velallisen toimintaa, jonka tarkoituksena on maksukyvyttömyyden järjestäminen.

Toisessa jäsenvaltioiden ryhmässä on olemassa todellinen omaisuuden ilmoittamisen velvollisuus. Ilmoitus tehdään kirjallisesti tai suullisesti tuomioistuimelle tarvittaessa valaehdoisesti kirjaajan tai oikeusviranomaisen tai erityisesti päätösten täytäntöönpanosta vastaavien viranomaisten läsnäollessa. Ilmoituksesta kieltäytyvä velallinen voi saada rangaistuksia ja jopa vankeusrangaistuksen. Yleensä omaisuuden ilmoitus koskee kaikkea kiinteää tai irtainta omaisuutta.

Omaisuuden ilmoittamisen tehokkuus riippuu suurelta osin sen käytöstä ja sen saamista julkisuudesta. Tietyissä jäsenvaltioissa tätä kautta saatu tieto annetaan vain tuomioistuimelle ja asianosaisille. Ilmoitusvelvollisuuden painostava luonne on sitä vastoin huomattavasti suurempi siellä, missä kaikki asiasta kiinnostuneet tahot voivat saada tietoa asiasta tuomioistuinten rekistereiden välityksellä, Omaisuuden ilmoitusvelvollisuus on hyvin tehokas painostuskeino villistä velallista vastaan.

⁽³⁴⁾ Vrt. Komission vihreä kirja elektronisesta kaupankäynnistä (KOM(97) 157).

52. Julkisten rekistereiden tutkiminen voi olla huomattava täydentävän tiedon lähde. Se voi olla jopa korvaava ratkaisu niissä jäsenvaltioissa, joissa ei tunneta omaisuuden ilmoittamista. Myös tässä tapauksessa tällä keinoin saadun tiedon laajuus vaihtelee huomattavasti jäsenvaltiosta toiseen.

53. Lisäksi tietyissä jäsenvaltioissa tuomioistuimet tai muut täytäntöönpanosta vastaavat viranomaiset voivat vaatia kolmansilta osapuolilta, erityisesti pankki- tai rahoituslaitoksilta, tietoa velallisten tileistä. Muissa jäsenvaltioissa tämä on täysin mahdotonta, ja mahdollisuuden poissulkemista perustellaan usein pankkisalaisuudella.

54. Omaisuuden avoimuudessa onkin varsin merkittäviä eroja Euroopan unionissa. Joidenkin jäsenvaltioiden hienotunteisuus rohkaisee vilpillisiä velallisia siirtämään omaisuuttaan tällaiseen valtioon ulosmittauksen välttämiseksi. Toisaalta Euroopan unionin velkojat taas eivät ole yhdenvertaisessa tilanteessa, koska heidän on haettava saataviaan jossakin tietyssä jäsenvaltiossa. Komissio katsoo, ettei nykyinen tilanne ole tyydyttävä ja että tehokkaat täytäntöönpanokeinot Euroopan unionissa edellyttävät yhteensovitettua toimintaa, joten tämän järjestelmän merkityksen vuoksi olisi aiheellista pohdita omaisuuden ilmoittamisen yleistämistä keinona paikallistaa varat ja velat. Järjestelmällisen maksukyvyttömyyden vastaiset menettelyt olisi myös otettava huomioon.

Suurin osa ammattikunnasta tukee tätä lähestymistapaa; komission yksiköt kuuluivat alan asiantuntijoita Helsingin seminaarin ”Eurooppalainen täytäntöönpanoperuste” valmistelutöiden aikana maaliskuussa 1997. Komissio katsoo kuitenkin, että on välttämättömää sovittaa yhteen tällaisen menettelyn tehokkuus ja toisaalta säännöt, joiden mukaan ulosmittausta ei voi suorittaa, ja toisaalta velkojan ja kolmansien osapuolien suoja kaikenlaisia asiattomia tai liiallisia tutkimustoimenpiteitä vastaan. Tietosuojaan olisi myös kiinnitettävä erityistä huomiota. Komissio aikoo näin ollen aloittaa laajat neuvottelut asiasta saadakseen asianmukaiset lausunnot niiltä piireiltä, joiden etua asia koskee.

II.4. TOIMEENPANOSTA VASTAAVIEN VIRANOMAISTEN VÄLINEN TIETOJEN VAIHTO

55. Tuomioiden tehokkuuden parantamiseen on myös liitettävä toinen ulottuvuus eli kunkin jäsenvaltion tuomioiden täytäntöönpanosta vastaavien viranomaisten välinen yhteistyö. Tätä kysymystä ei voi erottaa täytäntöönpanon kohteena olevan omaisuuden määrittämisestä, ja se kuuluu siihen luonnollisena osana. Tuleva yhteistyö on sitä laajempaa, mitä enemmän pyritään omaisuuden suurempaan avoimuuteen. Vaikka siviilioikeudellinen yhteistyö on yksi unionin tavoitteista, on kuitenkin huomattava, että Euroopan unionin tasolla ei ole nykyisin mitään yleistä monenkeskistä välinettä, jonka tavoitteena olisi keskinäisen tukijärjestelmän toteuttamisen avulla jouduttaa riita-asioiden selvittämistä ja tuomioiden täytäntöönpanoa.

56. Edellä esitetty toteamus kuuluu oikeudellisia päätöksiä tehostavana seikkana aiheisiin, joita käsiteltiin Helsingissä maaliskuussa 1997 pidetyssä seminaarissa ”Eurooppalainen täytäntöönpanoperuste”. Jäsenvaltioita on lisäksi kuultu tiedonvaihtojärjestelmän toteuttamisen mahdollisuudesta ”Eurooppalainen täytäntöönpanoperuste” -seminaaria koskevien töiden aikana (vrt. kohta I.2). Ehdotuksen saama vastaus on todisteena siitä, että jäsenvaltiot ovat jossain määrin tietoisia tuomioistuinten välisen yhteistyön muodollisen kehyksen puuttumisesta tuomioiden tehokkuudelle aiheutuvista vaikeuksista.

57. Komissio puolestaan katsoo, että lainsäädännöllisten tunnustamis- ja täytäntöönpanojärjestelmien edistäminen on ensisijainen kysymys, mutta myönteisiä saavutuksia voidaan vielä kehittää näihin järjestelmiin kuuluvien jäsenvaltioiden viranomaisten välisellä yhteistyöllä. Tällaisen yhteistyön avulla voitaisiin toisaalta kiertää jäsenvaltioiden oikeusperiaatteen vahvasti juurtuneen, täytäntöönpanokeinoja koskevan alueperiaatteen haitat. Toisaalta on kuitenkin vaikeaa — ja tietyissä tapauksissa lähes mahdotonta — paikantaa helposti ja vähin kustannuksin velkojaa mahdollisesti tyydyttävä omaisuus. Siten asetetaan kyseenalaiseksi päätösten vapaa liikkuvuus ja tehokkuus, ja yleisemmin jäsenvaltioidenoikeuskoneistojen kyky vastata oikeuslajien huoliin. On siten järkevää aloittaa keskustelut jäsenvaltioiden täytän-

töönpanoviranomaisten välisestä tiedonvaihdon mahdollisuudesta, muodosta ja mahdollisista yksityiskohteisista säännöistä.

58. Jotta tällainen järjestelmä olisi tehokas, sen ei pidä rajoittua tiedonvaihtoon siitä, mitä lainsäädäntöä vastaanottajavaltio soveltaa päätösten täytäntöönpanoon. Yhteistyön tärkeimpänä tavoitteena on oltava se, että velkoja saa tietoa vastaanottajavaltiossa sekä itse velallisesta mutta myös tämän omaisuuden luonteesta, varoista (mukaan lukien kolmansien osapuolten hallussa olevat velat) ja veloista sekä niiden paikasta.
59. Muiden alojen olemassa olevien välineiden vertailu helpottaa järjestelmän mahdollisten rajojen määrittämistä. Erityisesti Euroopan unionin tasolla on olemassa useita välineitä, joiden tavoitteena on mahdollistaa tai helpottaa viranomaisten vastavuoroista tiedonvaihtoa ja yhteistyötä.

Tässä suhteessa erityinen merkitys on Euroopan poliittisen yhteistyön yhteydessä 6 päivänä marraskuuta 1990 allekirjoitetulla yleissopimuksella, jossa määrätään elatusavun perintää⁽³⁵⁾ koskevasta menettelystä. Kyseisen yleissopimuksen 3 artiklan mukaisesti nimetyt viranomaiset sitoutuvat työskentelemään yhteistyössä päätösten tehostamiseksi ja toteuttamaan tarvittavia täytäntöönpanon pakkokeinoja mutta myös etsimään ja paikantamaan velallisen omaisuutta, sekä hankkimaan valtiolta kaiken velallista koskevan tiedon.

Yhteisön oikeus tarjoaa myös useita viranomaisten tiedonvaihdon ja keskinäisen avun järjestelmien malleja, joiden tavoitteena on taata yhteisön säännösten

asianmukainen soveltaminen. Näitä järjestelmiä on kehitetty erityisesti tullin ja maatalouden aloilla sekä verotuksen alalla⁽³⁶⁾.

60. Keskusteluihin vaikuttavat merkittävästi jäsenvaltioiden kulttuurien väliset erot prosessikäytäntöä ja päätösten täytäntöönpanoa koskevassa vastuussa sekä kussakin jäsenvaltiossa saatavilla olevien tietojen erot ja yhtäläisyydet sekä täytäntöönpanoviranomaisten asemaa ja vastuuta koskevat huomattavat erot. Siksi on otettava huomioon tietty määrä muuttujia.

Olisi tärkeää määrittää tarkasti se, kenellä on oikeus saada tietoja. Tämä oikeus olisi epäilemättä parempi varata viranomaisille eikä tavallisille yksityishenkilöille. Näin ollen olisi määritettävä viranomaiset, joilla on oikeus saada tietoja, ja viranomaiset, joilla on oikeus antaa niitä. Järjestelmän olisi epäilemättä oltava avoin kaikille viranomaisille — hallinnollisille, oikeudellisille tai näistä riippumattomille viranomaisille — siltä osin, kuin viranomainen on saanut valtiolta oikeuden päätösten pakkotäytäntöönpanoon. Tähän liittyy lisäksi kysymys siitä, miten suureen hajuituksen asteeseen järjestelmällä pyritään.

On määritettävä selkeästi järjestelmän aineellinen soveltamisala ja avunantopyyntöjä koskevat edellytykset. Olisi myös kartoitettava tapaukset, joissa avunanto voidaan asianmukaisesti kieltää, ja ne rajat, joita yksityiselämän ja henkilökohtaisten tietojen suoja tai vastaanottajavaltiossa voimassa olevien tietojen luottamuksellisuutta tai pankkisalaisuutta koskevat kansalliset säännöt asettavat järjestelmälle.

⁽³⁵⁾ Vain neljä valtiota on ratifioinut tämän yleissopimuksen. Neuvostossa tehdään parhaillaan tutkimusta tästä yleissopimuksesta, erityisesti ratifioimatta jättämisen syistä. Tutkimuksesta odotetaan saatavan hyödyllisiä tietoja.

⁽³⁶⁾ Katso erityisesti neuvoston direktiivi 76/308/ETY, joka koskee velkojen perintää EMOTR:n rahoitusjärjestelmään kuuluvista toimista sekä maatalous- ja tullimaksuista — EYVL L 73, 19.3.1976, s. 18.

EY:n perustamissopimuksen 92 ja 93 artiklan mukaisen valtion tuen hyväksyminen

Tapaukset, joita komissio ei vastusta

(98/C 33/04)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

Myöntämispäätöksen päivämäärä: 28.7.1997**Jäsenvaltio:** Saksa (Rheinland-Pfalz)**Tuen numero:** N 927/96**Nimi:** Kaupan ja teollisuuden pk-yritysten kannustusohjelma**Tarkoitus:** Alueellisen talousrakenteen parantaminen, ensisijaisesti pk-yritysten aseman vahvistaminen ja ympäristöinvestointien edistäminen**Oikeudellinen perusta:** Richtlinie des Ministeriums für Wirtschaft, Verkehr, Landwirtschaft und Weinbau "Vergabe von zinsverbilligten Darlehen nach dem Mittelförderungsprogramm Rheinland-Pfalz"**Budjetti:** Lainan enimmäismäärä 150 miljoonaa Saksan markkaa (76,7 miljoonaa ecua) vuodessa**Tuen intensiteetti:**

- Aluetukialueilla 12,2 prosenttia brutto pienyrityksille, 9,1 prosenttia brutto kaikille muille
- Aluetukialueiden ulkopuolella 6,6 prosenttia brutto

Kesto: Rajoittamaton**Myöntämispäätöksen päivämäärä:** 27.11.1997**Jäsenvaltio:** Itävalta (Ala-Itävalta)**Tuen numero:** N 521/97**Nimi:** Ala-Itävallan osakkuusmalli, yleisohjeet**Tarkoitus:** Edistää pk-yritysten investointeja matkailu-alaan aluetukialueilla (kauppa)**Oikeudellinen perusta:** Gesetz über den Niederösterreichischen Wirtschaftsförderungs- und Strukturverbesserungsfonds**Budjetti:**

- 229,25 miljoonaa Itävallan šillinkiä (16,6 miljoonaa ecua) pääomaosakkuuksiin
- 20 miljoonaa Itävallan šillinkiä (1,45 miljoonaa ecua) takauksiin

Kesto: Rajoittamaton**Myöntämispäätöksen päivämäärä:** 1.12.1997**Jäsenvaltio:** Itävalta (Ala-Itävalta)**Tuen numero:** N 507/97**Nimi:**

- Ala-Itävallan osakkuusmalli,
- matkailuala

Tarkoitus: Edistää pk-yritysten investointeja matkailu-alaan aluetukialueilla**Oikeudellinen perusta:** Gesetz über den Niederösterreichischen Wirtschaftsförderungs- und Strukturverbesserungsfonds, Allgemeine Bestimmungen für Förderungen des Niederösterreichischen Fremdenverkehrsförderungs-fonds, Einzelrichtlinie für Beteiligungen in der Tourismuswirtschaft im Rahmen des Niederösterreichischen Beteiligungsmodells**Budjetti:**

- 10 miljoonaa Itävallan šillinkiä pääomaosakkuuksiin
- 5 miljoonaa Itävallan šillinkiä takauksiin

Kesto: Rajoittamaton**Myöntämispäätöksen päivämäärä:** 15.12.1997**Jäsenvaltio:** Saksa (Nordrhein-Westfalen)**Tuen numero:** N 125/97**Nimi:** Ekologinen vedenkäsittely -aloite**Tarkoitus:** Ekologiseen vedenkäsittelyyn suunnattujen investointien edistäminen mm. jätevesien käsittelyn ja pohjavesien suojelun parantamiseksi**Oikeudellinen perusta:** Richtlinien über die Gewährung von Zuwendungen im Rahmen der Initiative ökologische und nachhaltige Wasserwirtschaft NRW**Budjetti:** 255 miljoonaa Saksan markkaa (130 miljoonaa ecua) (yhteensä)**Tuen intensiteetti:** 30 prosenttia brutto, pk-yrityksille 40 prosenttia brutto**Kesto:** 3 vuotta**Ehdot:** Vuosikertomukset

Myöntämispäätöksen päivämäärä: 16.12.1997

Jäsenvaltio: Saksa (Baijeri)

Tuen numero: N 201/97

Nimi: Siviili-ilmailun tutkimuksen ja teknologian edistäminen

Tarkoitus: Ilmailututkimuksen ja -teknologian edistäminen

Oikeudellinen perusta: Haushaltsgesetz des Landes Bayern

Budjetti: Yhteensä 40 miljoonaa Saksan markkaa (20,3 miljoonaa ecua)

Tuen intensiteetti:

— Kilpailua edeltävän vaiheen kehitystyöhön enintään 25 prosenttia brutto sekä 10 prosentin lisä pk-yrityksille;

— teolliseen tutkimukseen enintään 50 prosenttia brutto

Kesto: 1997—31.12.1999

II

(Valmistavat säädökset)

KOMISSIO

Ehdotus neuvoston säädökseksi siviili- tai kauppaoikeudellisten päätösten oikeudellista toimivaltaa, tunnustamista ja täytäntöönpanoa Euroopan unionin jäsenvaltioissa koskevasta yleisopimuksesta

(98/C 33/05)

KOM(97) 609 lopull. — 97/0339(CNS)

(Komission esittämä 22 päivänä joulukuuta 1997)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

OTTAA HUOMIOON Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen K.3 artiklan 2 kohdan c alakohdan,

OTTAA HUOMIOON komission ehdotuksen,

OTTAA HUOMIOON Euroopan parlamentin lausunnon,

KATSOO, että Euroopan unionin tavoitteiden saavuttamiseksi jäsenvaltiot katsovat, että yhteistyö siviili- ja kauppaoikeudellisten päätösten toimivallan, tunnustamisen ja täytäntöönpanon alalla on yhteistä etua koskeva asia, joka kuuluu perustamissopimuksen VI osastolla käyttöön otetun yksityisoikeuden alan oikeudellisen yhteistyön piiriin, ja

PÄÄTETTYÄÄN laatia yleissopimuksen ja sen tulkitsemista koskevan pöytäkirjan, joiden tekstit ovat tämän säädöksen liitteenä ja jotka jäsenvaltioiden hallitusten edustajat ovat allekirjoittaneet tänä päivänä,

SUOSITTAA jäsenvaltioille tämän yleissopimuksen hyväksymistä valtiosääntöjensä mukaisesti.

—

EUROOPAN UNIONISTA TEHDYN SOPIMUKSEN KORKEAT SOPIMUSPUOLET, jotka

VIITTAAVAT ... annettuun neuvoston säädökseen,

HALUAVAT edistää ja nopeuttaa siviili- tai kaupaoikeudellisten päätösten vapaata liikkuvuutta Euroopan unionin jäsenvaltioissa ja yksinkertaistaa tätä varten oikeudellisten päätösten tunnustamiseen ja väliaikaiseen täytäntöönpanoon liittyviä muodollisuuksia,

HALUAVAT vahvistaa Euroopan unionin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden henkilöiden oikeusturvaa,

KATSOVAT, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan 2 kohdan c alakohdan nojalla mainitun perustamissopimuksen K.3 artiklan mukaisesti tehdyissä yleissopimuksissa voidaan määrätä, että Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella on toimivalta tulkita yleissopimusten määräyksiä sellaisten yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti, jotka kyseiset valtiot voivat tämentää yleissopimuksissa,

OVAT SOPINEET SEURAAVISTA MÄÄRÄYKSISTÄ:

I OSASTO — SOVELTAMISALA

1 artikla

(Ei muutoksia ⁽¹⁾)

II OSASTO — TOIMIVALTA

1 jakso

Yleiset määräykset

2 artikla

1. Kanne sitä vastaan, jonka tavanomainen asuinpaikka on jossakin sopimusvaltiossa, nostetaan hänen kansalaisuudestaan riippumatta tuon valtion tuomioistuimissa, jollei tämän yleissopimuksen määräyksistä muuta johdu.

Henkilöön, joka ei ole sen valtion kansalainen, jossa hänellä on tavanomainen asuinpaikka, sovelletaan samoja tuomioistuimen toimivaltaa koskevia säännöksiä ja määräyksiä kuin tuon valtion omiin kansalaisiin.

2. Tätä sopimusta sovellettaessa yhtiöiden ja muiden oikeushenkilöiden hallinnollinen päätoimipaikka tai sen puuttuessa niiden sääntömääräinen toimipaikka vastaa luonnollisten henkilöiden tavanomaista asuinpaikkaa.

3 artikla

Sellaista henkilöä vastaan, jolla on tavanomainen asuinpaikka sopimusvaltiossa, voidaan nostaa kanne toisen sopimusvaltion tuomioistuimessa ainoastaan tämän osaston 2–6 a jakson määräysten nojalla.

Erityisesti seuraavia säännöksiä ei voida soveltaa näitä vastaan:

(Ei muutoksia)

4 artikla

Jos vastaajan tavanomainen asuinpaikka ei ole sopimusvaltiossa, tuomioistuimen toimivalta määräytyy kussakin sopimusvaltiossa sen oman lain mukaan, jollei 16, 17 ja 18 artiklan määräyksistä muuta johdu.

Tällaista vastaajaa vastaan voi kansalaisuudestaan riippumatta jokainen, jolla on kotipaikka jossakin sopimus-

valtiossa, samalla tavoin kuin tuon valtion omat kansalaiset, vedota siinä sopimusvaltiossa voimassa oleviin tuomioistuimen toimivaltaa koskeviin säännöksiin sekä erityisesti 3 artiklan 2 kappaleessa mainittuihin säännöksiin.

2 jakso

Erityinen toimivalta

5 artikla

Sellaista henkilöä vastaan, jolla on tavanomainen asuinpaikka sopimusvaltiossa, voidaan nostaa kanne toisessa sopimusvaltiossa:

1. omaisuuden myynnistä tehtyä sopimusta koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa kanteen perusteena oleva luovutus on toteutettu tai toteutettava, jollei omaisuutta ole luovutettu tai luovuteta eri paikkakunnilla,
2. elatusapua koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa elatusapuun oikeutetulla on kotipaikka tai asuinpaikka tai, jos asia liittyy jonkun oikeudellista asemaa koskevaan asiaan, siinä tuomioistuimessa, joka oman lakinsa mukaan on toimivaltainen tuossa asiassa ⁽²⁾, jollei toimivalta perustu ainoastaan toisen asianosaisen kansalaisuuteen,
3. sopimukseen perustumatonta vahingonkorvausta koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä vahingon aiheuttanut tosiseikka on tapahtunut, tai sen paikan tuomioistuimessa, jossa vahinko (tai osa vahingosta) on tapahtunut,
4. rikokseen perustuvaa yksityisoikeudellista korvaus- tai hyvitysvaativuutta koskevassa asiassa siinä tuomioistuimessa, jossa rikosasia on vireillä, siltä osin kuin tuomioistuin oman lakinsa mukaan on toimivaltainen tutkimaan yksityisoikeudellisia vaatimuksia,
5. sivuliikkeen, agentuurin tai muun toimipaikan toimintaa koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa toimipaikka sijaitsee,
6. jos hän on joko suoraan lain nojalla taikka kirjallisella tai kirjallisesti vahvistetulla suullisella oikeustoimella muodostetun trustin perustaja, trustee tai trustin edunsaaja, sen sopimusvaltion tuomioistuimessa, missä trustin kotipaikka on,

⁽¹⁾ Koko yleissopimuksen ja pöytäkirjojen osalta maininnalla ”ei muutoksia” tarkoitetaan nykyistä Brysselin yleissopimusta ja sen pöytäkirjoja (Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymisen jälkeen).

⁽²⁾ Avioliittoasioihin liittyvää toimivaltaa, päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevan yleissopimuksen (”Bryssel II”) allekirjoitus olisi otettava huomioon.

7. laivalastin tai rahdin pelastamisesta aiheutuvan pelastuspalkkion maksamista koskevassa asiassa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä kyseessä oleva lasti tai rahti

a) on asetettu takavarikkoon tai on muun siihen rinnastettavan turvaamistoimen kohteena sellaisen maksun turvaamiseksi tai

b) olisi voitu asettaa takavarikkoon tai siihen olisi voitu kohdistaa muu siihen rinnastettava turvaamistoimi, mutta takuu tai muu vakuus on asetettu, ja jos väitetään, että vastaajalla on jokin oikeus lastiin tai rahtiin taikka oli sellainen oikeus silloin, kun pelastustoimenpide tapahtui.

5 a artikla

1. Yksityishenkilön työsopimuksen osalta vastaajaa, jonka tavanomainen asuinpaikka on sopimuspuolena olevan valtion alueella, vastaan voidaan nostaa kanne toisessa sopimusjäsenvaltiossa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa työntekijä tavallisesti työskentelee.

Jos työntekijä ei tavallisesti työskentele samassa maassa, työnantajaa vastaan voidaan nostaa kanne myös sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa työntekijän työhön ottanut laitos sijaitsee.

2. Kahden asianosaisen välillä tehdyt tuomioistuimen toimivaltaa koskevat sopimukset ovat päteviä ainoastaan, jos ne on tehty riidan syntymisen jälkeen tai työntekijä vetoaa siihen nostaakseen kanteen muussa kuin vastaajan tavanomaisen asuinpaikan tuomioistuimessa tai 1 kohdassa tarkoitettussa tuomioistuimessa.

6 artikla

Sitä vastaan, jonka tavanomainen asuinpaikka on sopimusvaltiossa, voidaan nostaa kanne toisessa sopimusvaltiossa:

1. jos asiassa on useampia vastaajia, siinä tuomioistuimessa, jonka alueella jollakin vastaajista on tavanomainen asuinpaikka, jollei kannetta ole nostettu vain muiden vastaajien haastamiseksi heidän tuomioistuijensa ulkopuolella.

Edellä 1 alakohtaa ei sovelleta vastaajaan, joka on tehnyt kantajan kanssa tuomioistuimen toimivaltaa koskevan sopimuksen 17 artiklassa asetettujen edellytysten mukaisesti,

2. jos kanne koskee takautumisvaatimusta tai siihen rinnastettavaa vaatimusta, siinä tuomioistuimessa, jossa alkuperäinen kanne on vireillä, jollei alkuperäistä kannetta ole nostettu ainoastaan sen vuoksi, että kanne häntä vastaan saataisiin tutkituksi muussa tuomioistuimessa kuin siinä, joka muutoin olisi ollut toimivaltainen tutkimaan häntä vastaan nostetun kanteen,

3. jos kysymyksessä on vastakanne, joka perustuu samaan sopimukseen tai seikkaan kuin pääkanne, siinä tuomioistuimessa, jossa pääkanne on vireillä,

4. jos asia koskee sopimusta ja kanne voidaan yhdistää samaa vastaajaa vastaan nostettuun kanteeseen, joka koskee esineoikeutta kiinteään omaisuuteen, sen sopimusvaltion tuomioistuimessa, jossa kiinteistö sijaitsee.

6 a artikla

(Ei muutoksia)

3 jakso

Toimivalta vakuutusasioissa

7 artikla

(Ei muutoksia)

8 artikla

Kanne vakuutuksenantajaa vastaan, jonka tavanomainen asuinpaikka on sopimusvaltiossa, voidaan nostaa:

1. muussa sopimusvaltiossa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa vakuutuksenottajalla on tavanomainen asuinpaikka

tai

2. jos on kysymys rinnakkaisvakuutuksen antajasta, siinä sopimusvaltion tuomioistuimessa, jossa kanne on nostettu johtavaa vakuutuksenantajaa vastaan.

Vakuutuksenantajalla, jolla ei ole sopimusvaltiossa tavanomaista asuinpaikkaa mutta jolla on sellaisessa valtiossa sivuliike, agenttuuri tai muu toimipaikka, katsotaan tämän toiminnasta aiheutuvien riitojen osalta olevan koti-paikka tuossa valtiossa.

9 artikla

Asiassa, joka koskee vastuuvakuutusta tai kiinteää omaisuutta koskevaa vakuutusta, kanne vakuutuksenantajaa vastaan voidaan lisäksi nostaa sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa vahingon aiheuttanut tosiseikka sattui, tai sen paikkakunnan tuomioistuimessa, jossa vahinko tai osa vahinkoa on tapahtunut. Sama koskee tapauksia, joissa samalla vakuutusopimuksella on vakuutettu sekä kiinteätä että irtainta omaisuutta ja sama tapaus on aiheuttanut vahinkoa kummallekin.

10 artikla

(Ei muutoksia)

11 artikla

Jollei 10 artiklan 3 kappaleen määräyksistä muuta johdu, vakuutusenantaja saa nostaa kanteen vain sen sopimusvaltion tuomioistuimissa, jonka alueella vastaajalla on tavanomainen asuinpaikka, riippumatta siitä, onko vastaaja vakuutusnottaja, vakuutettu vai edunsaaja.

Tämän jakson määräykset eivät vaikuta oikeuteen nostaa vastakanne siinä tuomioistuimissa, jossa pääkanne on tämän jakson määräysten mukaisesti vireillä.

12 artikla

Tämän jakson määräyksistä voidaan sopimuksin poiketa ainoastaan, jos

(1—2 alakohta: ei muutoksia)

3. sopimuksen ovat keskenään tehneet vakuutusnottaja ja vakuutusenantaja, joilla vakuutus sopimusta tehtäessä oli tavanomainen asuinpaikka samassa sopimusvaltiossa, ja sopimuksessa on sovittu tuon valtion tuomioistuinten toimivallasta myös sen tapauksen varalta, että vahinko on sattunut ulkomailla, jollei sellainen sopimus ole tuon valtion lain mukaan kielletty, tai
4. sopimus on tehty sellaisen vakuutusnottajan kanssa, jolla ei ole tavanomaista asuinpaikkaa missään sopimusvaltiossa, paitsi milloin vakuutus on pakollinen tai koskee sopimusvaltiossa olevaa kiinteää omaisuutta, tai

5. (ei muutoksia)

12 a artikla

Edellä 12 artiklan 5 alakohdassa tarkoitetut riskit ovat seuraavat:

(1—4 alakohta: ei muutoksia)

5. Neuvoston direktiivin 88/357/ETY 5 artiklassa tarkoitetut suuret riskit.

4 jakso

Toimivalta kuluttajansuojaa koskeissa riita-asioissa*13 artikla*

Kun asia koskee jonkun sellaista tarkoitusta varten tekemää sopimusta, jota ei voi pitää hänen ammattiinsa tai elinkeinotoimintaansa liittyvänä, jäljempänä ”kuluttaja”, määräytyy tuomioistuimen toimivalta tämän jakson mää-

räysten mukaisesti, jollei 4 artiklan ja 5 artiklan 5 kohdan määräyksistä muuta johdu, jos asia koskee:

1. irtaimen kauppaa ja hinta on suoritettava maksuerissä, tai lainaa, joka on maksettava takaisin erissä, tai muuta luottokauppaa, johon sovelletaan neuvoston direktiiviä 87/102/ETY,
2. muita sopimuksia, jotka tarkoittavat irtaimen tavaran tai palvelun toimittamista, jos
  - a) sopimusta on edeltänyt erityinen tarjous tai ilmoittelu siinä valtiossa, jossa kuluttajalla on tavanomainen asuinpaikka, ja
  - b) jos kuluttajan sopimuskumppani tai tämän edustaja on vastaanottanut kuluttajan tilauksen siinä maassa, jossa hänellä on tavanomainen asuinpaikka, tai
  - c) jos kuluttaja on siirtynyt valtiosta, jossa hänellä on tavanomainen asuinpaikka, toiseen sopimusvaltioon ja on tehnyt siellä tilauksen, sillä edellytyksellä että matka on järjestetty kuluttajan kannustamiseksi tekemään tavaroiden ostoa koskeva sopimus.

Edellä ensimmäisen kohdan 2 alakohdassa mainittuja määräyksiä sovelletaan myös sopimuksiin, jotka koskevat kiinteän omaisuuden osa-aikaisen käyttöoikeuden saamista.

Jos kuluttajan sopimuskumppanin tavanomainen asuinpaikka ei ole sopimusvaltiossa, mutta hänellä on sellaisessa valtiossa sivuliike, agenttuuri tai muu toimipaikka, katsotaan hänellä sivuliikkeen, agenttuurin tai muun toimipaikan toiminnasta aiheutuvien riitojen osalta olevan tavanomainen asuinpaikka tuossa valtiossa.

14 artikla

Kuluttaja voi nostaa kanteen toista sopimuspuolta vastaan joko sen sopimusvaltion tuomioistuimissa, missä tällä on tavanomainen asuinpaikka, tai sen sopimusvaltion tuomioistuimissa, missä kuluttajalla itsellään on tavanomainen asuinpaikka.

Toinen sopimuspuoli voi nostaa kanteen kuluttajaa vastaan ainoastaan sen sopimusvaltion tuomioistuimissa, missä kuluttajalla on tavanomainen asuinpaikka.

Tämän artiklan määräykset eivät vaikuta oikeuteen esittää vastavaatimuksia siinä tuomioistuimissa, jossa pääkanne tämän jakson määräysten mukaisesti on vireillä.

15 artikla

Tämän jakson määräyksistä voidaan sopimuksin poiketa ainoastaan, jos:

1. sopimus on tehty riidan syntymisen jälkeen, tai
2. sopimus antaa kuluttajalle oikeuden nostaa kanteen muissa kuin tässä jaksossa tarkoitetuissa tuomioistuimissa, tai
3. kuluttajalla ja hänen sopimuskumppanillaan sopimuksen tekoaikana oli tavanomainen asuinpaikka samassa sopimusvaltiossa ja sopimuksessa on sovittu, että tuon valtion tuomioistuimet ovat toimivaltaisia, jollei sellainen sopimus sanotun valtion lain mukaan ole kielletty.

5 jakso

Yksinomainen toimivalta*16 artikla*

Seuraavilla tuomioistuimilla on yksinomainen toimivalta:

- 1) a) (alakohta: ei muutoksia)
  - b) kuitenkin asiassa, joka koskee kiinteän omaisuuden vuokraamista tilapäiseen yksityiskäyttöön enintään kuudeksi peräkkäiseksi kuukaudeksi, toimivalta on myös sen sopimusvaltion tuomioistuimilla, jossa vastaajalla on tavanomainen asuinpaikka edellyttäen, että omistaja ja vuokralainen ovat luonnollisia henkilöitä ja että heillä on tavanomainen asuinpaikka samassa sopimusvaltiossa,
- 2) asiassa, joka koskee yhtiön tai muun oikeushenkilön pätevyyttä, mitättömyyttä tai purkamista, taikka sen toimielinten päätöksiä, sen sopimusvaltion tuomioistuimilla, jossa yhtiöllä tai oikeushenkilöllä on sääntömääräinen toimipaikka,

(3–5 kohta: ei muutoksia)

6 jakso

Tuomioistumen toimivaltaa koskeva sopimus*17 artikla*

Jos asianosaiset, joista ainakin yhdellä on kotipaikka josakin sopimusvaltiossa, ovat sopineet, että jonkin sopi-

musvaltion tuomioistuimen tai tuomioistuinten on ratkaistava jo syntynyt riita tai tietyistä oikeussuhteesta syntyvät vastaiset riidat, ovat ainoastaan tuo tuomioistuin tai tuon valtion tuomioistuimet toimivaltaisia ratkaisemaan asian. Tällainen tuomioistuimen toimivaltaa koskeva sopimus on tehtävä: (kohdan loppuosa: ei muutoksia).

Jos kummanikin tuollaisen sopimuksen tehneen asianosaisen tavanomainen asuinpaikka ei ole missään sopimusvaltiossa, toisten sopimusvaltioiden tuomioistuimet eivät ole toimivaltaisia tutkimaan asiaa, jolleivät sopimuksen mukaan toimivaltainen tuomioistuin tai toimivaltaiset tuomioistuimet ole katsoneet, ettei sillä tai niillä ole toimivaltaa asiassa.

(Artiklan loppuosa: ei muutoksia, lukuunottamatta viimeistä kohtaa, joka poistetaan.)

18 artikla

Sen toimivallan lisäksi, joka sopimusvaltion tuomioistuimella on tämän sopimuksen muiden määräysten nojalla, tuomioistuin on toimivaltainen, jos vastaaja vastaa siinä ja toteuttaa siinä vapaaehtoisesti prosessitoimet, lukuun ottamatta toimia, joiden tarkoituksena on suoraan tai välillisesti, liitännäisesti tai toissijaisesti, kiistää kyseisen tuomioistuimen toimivalta. Tuomioistuimen toimivallan kiistämistä koskevista muutoseikoista tai keinoista annetuilla kansallisilla säännöksillä ei missään tapauksessa saa estää vastaajaa ilmaisemasta selkeästi tahtoaan kiistää kyseisen tuomioistuimen toimivalta.

Ensimmäistä kohtaa ei kuitenkaan sovelleta, jos toinen tuomioistuin 16 artiklan mukaan on yksinomaisesti toimivaltainen.

6 a jakso

Väliaikaisia toimenpiteitä ja turvaamistoimenpiteitä koskeva toimivalta*18 a artikla*

1. Jos sopimusvaltion lainsäädännössä määrätyt väliaikaiset toimet tai turvaamistoimenpiteet on pantava täytäntöön kyseisen valtion alueella, niitä voidaan pyytää tässä valtiossa riippumatta siitä, missä niiden vaikutukset esiintyvät, vaikka tämän yleissopimuksen perusteella toisen sopimuspuolena olevan valtion tuomioistuin olisi toimivaltainen ratkaisemaan pääasian.

2. Tässä yleissopimuksessa väliaikaisilla toimenpiteillä ja turvaamistoimenpiteillä tarkoitetaan kiireellisiä toi-

menpiteitä, joiden tarkoituksena on riita-asian tutkiminen, todisteiden tai omaisuuden säilyttämisen takaaminen päätöstä tai pakkotäytäntöönpanoa varten sekä tosiasiallisen tai oikeudellisen tilanteen säilyttäminen tai ratkaiseminen niiden oikeuksien takaamiseksi, joiden tunnustamista pääasiallisesti käsittelevä tuomioistuin pyytää tai saattaa pyytää.

7 jakso

Tuomioistuimen toimivallan ja asian tutkimisen edellytysten tarkistaminen

19 artikla

(Ei muutoksia)

20 artikla

Jos kanne nostetaan sopimusvaltiossa sellaista vastaajaa vastaan, jolla on kotipaikka toisessa sopimusvaltiossa, ja jos vastaaja ei vastaa, tuomioistuimen on omasta aloitteestaan jätettävä asia tutkimatta, jollei se ole toimivaltainen tämän yleissopimuksen määräysten mukaan.

(Ei muutoksia)

Toisen kohdan määräyksiä sovelletaan siihen asti, kunnes oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen ilmoittamisesta ja tiedoksiannosta Euroopan unionin jäsenvaltioissa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tehdyn yleissopimuksen 9 artiklan määräykset tulevat niiden osalta voimaan.

8 jakso

Vireilläolo ja samassa yhteydessä käsiteltävät kanteet

21 artikla

Jos eri sopimusvaltioiden tuomioistuimissa nostetaan samojen asianosaisten välillä samaa asiaa koskevia kanteita, muiden tuomioistuinten kuin sen, jossa kanne on ensin nostettu on omasta aloitteestaan keskeytettävä asian käsittely, kunnes on ratkaistu, että tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu, on toimivaltainen.

Kun on ratkaistu, että se tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu, on toimivaltainen, tulee muiden tuomioistuinten tuon tuomioistuimen toimivallan vuoksi jättää asia tutkimatta.

Tämän yleissopimuksen mukaan asia on saatettu tuomioistuimen käsiteltäväksi silloin, kun kanne on jätetty tähän tuomioistuimeen, ja haastehakemus tai vastaava asiakirja on annettu tiedoksi tai siitä on ilmoitettu vastaajalle 20 artiklan toisen tai kolmannen kohdan mukaisesti.

22 artikla

Jos toisiinsa liittyvät kanteet ovat vireillä eri sopimusvaltioiden tuomioistuimissa, tuomioistuin, jossa kanne on myöhemmin nostettu, voi keskeyttää asian käsittelyn.

Tuomioistuin, jossa kanne on nostettu myöhemmin, voi asianosaisen pyynnöstä myös jättää asian tutkimatta edellyttäen, että molemmat kanteet ovat vireillä saman asteen tuomioistuimissa, että se tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu, on toimivaltainen tutkimaan molemmat kanteet, ja että toisiinsa liittyvien kanteiden käsittelyn yhdistäminen on sanotun tuomioistuimen lain mukaan sallittua.

Tätä artiklaa sovellettaessa katsotaan kanteiden liittyvän toisiinsa silloin, kun niiden välillä on niin läheinen yhteys, että kanteiden käsitteleminen ja ratkaiseminen yhdessä näyttää tarpeelliselta, jotta vältetään se, että kanteiden käsitteleminen eri oikeudenkäynneissä johtaisi ristiriitaisiin tuomioihin.

23 artikla

(1 kohta: ei muutoksia)

2. Jos vain sillä tuomioistuimella, jossa kanne on myöhemmin nostettu, on yksinomainen toimivalta, ei sen tarvitse lykätä tuomion antamista siihen asti, kunnes se tuomioistuin, jossa kanne on ensin nostettu, on päättänyt toimivallastaan.

9 jakso

Väliaikaiset toimenpiteet ja turvaamistoimet

24 artikla

Poistettu.

III OSASTO — TUNNUSTAMINEN JA TÄYTÄNTÖÖNPANO

25 artikla

(Ei muutoksia)

1 jakso

Tunnustaminen

26 artikla

(Ei muutoksia)

27 artikla

Vaikka päätökset eivät ole täytäntöönpanokelpoisia tai niitä ei vielä ole julistettu 31 artiklan mukaisesti täytäntöönpanokelpoisiksi siinä valtiossa, jossa täytäntöönpa-

noa pyydetään, sopimuspuolena olevassa valtiossa tehdyillä päätöksillä vahvistetaan annettujen tuomioiden osalta sellaisen velan olemassaolo, jonka perusteella voidaan määrätä väliaikaisista toimenpiteistä ja tuvaamistotoimenpiteistä sen valtion lainsäädännön mukaisesti, jossa täytäntöönpanoa pyydetään.

28 artikla

Poistettu.

29 artikla

Poistettu.

30 artikla

(Ei muutoksia)

2 jakso

Täytäntöönpano

31 artikla

Sopimusvaltiossa annetulla tuomiolla, joka siinä valtiossa on täytäntöönpanokelpoinen, on toisessa sopimusvaltiossa tämän valtion lainsäädännön täytäntöönpanokelpoisia tuomioita koskevat vaikutukset, kun tuomio asiaan osallisen hakemuksesta on siellä julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi.

Yhdistyneessä kuningaskunnassa on kuitenkin sellaiset tuomiot pantava täytäntöön Englannissa ja Walesissa, Skotlannissa tai Pohjois-Irlannissa, jotka asiaan osallisen pyynnöstä on rekisteröity täytäntöönpanoa varten asianomaisessa Yhdistyneen kuningaskunnan osassa.

32 artikla

1. Täytäntöönpanoa koskevan pyynnön ottaa vastaan:

2. Sopimuspuolena olevissa valtioissa, joissa on määrätty useita tuomioistuimia tai viranomaisia, alueellisesti toimivaltainen tuomioistuin tai viranomainen on se, jonka alueella sillä henkilöllä on tavanomainen asuinpaikka, jota vastaan täytäntöönpanoa pyydetään. Jos tällä ei ole tavanomaista asuinpaikkaa täytäntöönpanovaltiossa, se tuomioistuin on toimivaltainen, jonka alueella täytäntöönpano on tapahtuva.

33 artikla

Täytäntöönpanoa pyydetään täytäntöönpanovaltion lain mukaisesti.

Hakijan on ilmoitettava osoite tiedoksiantoja varten sen tuomioistuimen tuomiopiirin tai sen viranomaisen toimivaltapiirin alueella, jossa täytäntöönpanoa pyydetään. Jos

täytäntöönpanovaltion laki ei tunne sellaisen paikallisen osoitteen ilmoittamista, hakijan on nimettävä oikeudenkäyntiasiamies.

Hakemukseen on liitettävä 46 artiklassa tarkoitettut asiakirjat.

34 artikla

1. Tuomioistuimen tai viranomaisen, jolta täytäntöönpanoa on pyydetty, on annettava päätöksensä kahden viikon kuluessa hakemuksen jättämisestä.

2. Tuomioistuimen tai viranomaisen on tarkastettava, että kanne sekä 46 artiklassa mainitut asiakirjat ovat muodoltaan sääntöjen mukaisia.

3. Asianosainen, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, ei voi oikeudenkäynnin tässä vaiheessa esittää huomautuksia.

35 artikla

(Ei muutoksia)

36 artikla

1. Päätös, jolla täytäntöönpanoon on suostuttu, on annettava tiedoksi tai ilmoitettava sille asianosaiselle, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan. Tämä voi hakea muutosta kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksiannosta.

2. Jos muutoksenhakijalla on tavanomainen asuinpaikka toisessa sopimusvaltiossa kuin siinä, missä on annettu päätös, jolla täytäntöönpanoon on suostuttu, muutoksenhaku-aika on kaksi kuukautta siitä päivästä, kun päätös on annettu tiedoksi hänelle joko henkilökohtaisesti tai hänen asunnollaan. Tätä määräaika ei voida pidentää etäisyyden perusteella.

3. Päätös, jolla täytäntöönpanoon suostutaan, on täysimääräisesti täytäntöönpanokelpoinen täytäntöönpanomääräyksellä.

Päätökseen sisältyvät myynti- tai luovutustoimet tai kaikki oikeuksien lopullisen toteuttamisen toimet keskeytetään kuitenkin 1 kohdassa määrätyn riita-asiaa koskevan muutoksenhakuajan päättymiseen asti ja haettaessa muutosta siihen asti, kunnes muutoksenhausta on annettu lainvoimainen päätös. Tuomioistuin, jossa muutosta on haettu, voi kuitenkin päättää toisin ja määrätä tarvittaessa vakuuden.

4. Joka tapauksessa päätökseen, jolla täytäntöönpanoon on suostuttu, sisältyy lupa määrätä sen asianosaisen omaisuutta tai sitä asianosaista, jota vastaan täytäntöönpano on myönnetty, koskevista turvaamistimenpiteistä.

37 artikla

(Ei muutoksia)

37 a artikla

1. Edellä 36 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu muutoksenhaku hyväksytään, jos asianosainen, jota vastaan täytäntöönpanoon on suostuttu, osoittaa:

- 1) (poistettu)
- 2) jos kysymyksessä on asianosaisen poissa ollessa annettu ratkaisu
  - ettei hänelle ole annettu tietoa tai ilmoitettu haastehakemuksesta tai vastaavasta asiakirjasta lainmukaisesti ja että tästä lainvastaisuudesta on aiheutunut hänelle vahinkoa tai
  - ettei hänelle ole annettu tietoa tai ilmoitettu siitä riittävän ajoissa, jotta hän voisi puolustautua.

Muutoksenhakua ei kuitenkaan hyväksytä, jos hän ei ole käyttänyt mitään muutoksenhakukeinoa tehtyä päätöstä vastaan, vaikka hän olisi saanut tiedon päätöksestä lainmukaisesti ja riittävän ajoissa;

- 3) jos päätös on ristiriidassa samoja asianosaisia koskevan päätöksen kanssa, joka on annettu vastaanottajavaltiossa tai muussa sopimusvaltiossa,
  - 4) (poistettu)
  - 5) jos päätös on ristiriidassa muussa valtiossa, joka ei ole sopimuspuolena, annetun aikaisemman päätöksen kanssa riita-asiassa, jolla on sama kohde ja sama oikeusasia, tämän viimeisen päätöksen täyttäessä kaikki tarvittavat edellytykset tunnustamista varten vastaanottajavaltiossa.
2. Sopimuspuolena olevan alkuperävaltion päätöstä ei voida missään tapauksessa tarkistaa pääasian osalta.

37 b artikla

Edellä 36 artiklassa tarkoitettu muutoksenhaku hyväksytään, jos asianosainen, jota vastaan täytäntöönpanoon on suostuttu, osoittaa, että II osaston 3, 4 ja 5 jaksoja ei ole noudatettu sekä 59 artiklassa määrätyssä tapauksessa.

Tuomioistuimen, jossa muutosta on haettu, on nojaututtava ensimmäisessä kohdassa mainitun toimivallan arvioinnin aikana niihin tosiseikkoihin, jotka ovat alkuperävaltion tuomioistuimen toimivallan perustana.

Alkuperävaltion tuomioistuinten toimivaltaa ei voida tutkia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta ensimmäisen kohdan määräyksiä.

38 artikla

Tuomioistuin, jolta muutosta on haettu 37 artiklan 1 kappaleen mukaan, voi muutoksenhakijan pyynnöstä keskeyttää asian käsittelyn, jos tuomioon on tuomion antamisvaltiossa haettu muutosta varsinaisin tai ylimääräisin muutoksenhakukeinoin tai jos sellaisen muutoksenhakukeinon käyttämiselle säädetty aika ei ole vielä kulunut umpeen; viimeksi mainitussa tapauksessa tuomioistuin voi määrätä ajan, jonka kuluessa muutosta on haettava.

(2 ja 3 kohta: poistettu)

39 artikla

(Poistettu)

40 artikla

(1 kohta: ei muutoksia)

2. Muutoksenhakemusta käsittelevän tuomioistuimen on varattava vastapuolelle tilaisuus tulla kuulluksi. Jos tämä jää pois, sovelletaan 20 artiklan 2 ja 3 kappaletta myös siinä tapauksessa, että vastapuolella ei ole tavanomaista asuinpaikkaa missään sopimusvaltiossa.

41 artikla

(Ei muutoksia)

42 artikla

Jos ulkomaisella tuomiolla on ratkaistu useampia vaatimuksia ja jos täytäntöönpanoa ei voida sallia kaikkien vaatimusten osalta, tuomioistuimen tai viranomaisen on sallittava täytäntöönpano yhden tai useamman vaatimuksen osalta.

Hakija voi pyytää tuomion osittaista täytäntöönpanoa.

43 artikla

Ulkomainen tuomio, jolla joku on veloitettu maksamaan uhkasakko, on täytäntöönpanokelpoinen täytäntöönpanovaltiossa ainoastaan, jos tuomioistuinvaltion tuomioistuin on lopullisesti vahvistanut uhkasakon määrän, sanotun kuitenkaan rajoittamatta turvaamistoimenpiteiden ja väliaikaisten toimenpiteiden toteuttamista tuomion täytäntöönpanon turvaamiseksi.

44 artikla

(Ei muutoksia)

45 artikla

(Ei muutoksia)

3 jakso

Yhteiset määräykset

46 artikla

Asianosaisen, joka vaatii tuomion tunnustamista tai pyytää sen täytäntöönpanoa, on annettava:

1. tuomiosta sellainen jäljennös, joka täyttää tarvittavat vaatimukset sen alkuperäisyyden toteamiseksi,
2. tuomioistuimen tai sopimusvaltion, jossa tuomio on annettu, viranomaisen laatima alkuperäinen todistus tai oikeaksi todistettu jäljennös siitä tämän yleissopimuksen liitteenä olevan mallin mukaisesti. Tämä todistus on täytettävä sen sopimuspuolena olevan valtion virallisella kielellä, jossa täytäntöönpanoa pyydetään, tai jos kyseisessä sopimusvaltiossa on useita virallisia kieliä, sen paikkakunnan virallisella kielellä tai virallisilla kielillä, jossa täytäntöönpano on suoritettava, tai millä tahansa kielellä, jonka sopimuspuolena oleva valtio, jossa täytäntöönpanoa pyydetään, on osoittanut hyväksyvänsä. Edellä 61 artiklan 2 kohdassa tarkoitettun tiedoksiannon aikana jokainen sopimuspuolena oleva valtio osoittaa Euroopan unionin virallisen kielen/viralliset kielet, muut kuin oman/omat kielensä, jonka/jotka se on hyväksynyt lomakkeen täyttämistä varten,
3. jos tuomio on annettu poisjäänyttä asianosaista vastaan, alkuperäisenä tai oikeaksi todistettuna jäljennöksenä asiakirja, josta ilmenee, että haastehakemus tai muu vastaava asiakirja on annettu poisjääneelle asianosaiselle tiedoksi,
4. tarvittaessa asiakirja, josta ilmenee, että hakijalle on tuomion antamisvaltiossa myönnetty maksuton oikeudenkäynti.

47 artikla

(Poistettu)

48 artikla

Jollei 46 artiklan 2 ja 3 alakohdassa tarkoitettuja asiakirjoja ole annettu, tuomioistuin voi asettaa asiakirjojen antamiselle määräajan tai hyväksyä sanotuissa kohdissa tarkoitettujen asiakirjojen veroisia muita asiakirjoja tai, jos se pitää asiaa riittävästi selvitettyinä, vapauttaa asiakirjan antamisvelvollisuudesta.

Tuomioistuimen vaatimuksesta edellä 46 artiklan 1, 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuista asiakirjoista on annettava käännös. Käännöksen tulee olla sellaisen henkilön oikeaksi todistama, jolla on siihen jossakin sopimusvaltiossa kelpoisuus.

49 artikla

Edellä 46 artiklassa ja 48 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettujen asiakirjojen samoin kuin asianajovaltakirjan osalta, jos sellainen on annettu, ei saa vaatia laillistamista tai vastaavaa muodollisuutta.

IV OSASTO — VIRALLISET ASIAKIRJAT JA TUOMIOISTUIMESSA TEHTY SOVINTO

50 artikla

1. Viralliset asiakirjat (actes authentiques), jotka on laadittu jossakin sopimusvaltiossa ja jotka ovat siellä täytäntöönpanokelpoisia, on pyynnöstä julistettava täytäntöönpanokelpoisiksi toisessa sopimusvaltiossa 31—45 artiklan määräysten mukaisessa menettelyssä. Pyyntöä ei voida evätä.

Tässä yleissopimuksessa virallisilla asiakirjoilla tarkoitetaan julkisen viranomaisen laatimia asiakirjoja, jotka noudattavat sen valtion, jonka nimissä viranomainen toimii, lainsäädännössä annettuja toimivaltaa ja muotoseikkoja koskevia sääntöjä.

2. Täytäntöönpanopyynnön yhteydessä toimitetun asiakirjan on täytettävä ne edellytykset, jotka sen alkuperäisyyden toteamiseksi vaaditaan siinä valtiossa, jossa asiakirja on laadittu.

3. Edellä 46—49 artiklan määräyksiä on noudatettava soveltuvin osin.

51 artikla

(Ei muutoksia)

V OSASTO — EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TULKINTA

52 artikla

Euroopan yhteisöjen tuomioistuin on toimivaltainen päättämään tämän yleissopimuksen tulkinnasta liitteenä olevan pöytäkirjan N:o 2 määräysten mukaisesti.

53 artikla

(Poistettu)

VI OSASTO — SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

54 artikla

(Ei muutoksia)

54 a artikla

(Poistettu)

VII OSASTO — YLEISSOPIMUKSEN SUHDE MUIHIN
SOPIMUKSIIN*55 ja 56 artikla*

(Ei muutoksia)

57 artikla

(1 kohta: ei muutoksia)

2. Yhdenmukaisen tulkinnan varmistamiseksi 57 artiklan 1 kappaletta sovelletaan seuraavasti:

- a) Tämän yleissopimuksen estämättä erityistä oikeudenalaa koskevan yleissopimuksen osapuolena olevan valtion tuomioistuimien voi pitää itseään toimivaltaisena tuon sopimuksen perusteella silloinkin, kun vastaajalla on tavanomainen asuinpaikka sellaisessa tämän yleissopimuksen sopimusvaltiossa, joka ei ole tuon sopimuksen osapuoli. Asiaa käsittelevän tuomioistuimen on kuitenkin sovellettava tämän yleissopimuksen 20 artiklaa.

(Loppuosa artiklaa: ei muutoksia)

58 artikla

(Poistettu)

59 artikla

Tämä yleissopimus ei ole esteenä sille, että sopimusvaltio suhteessa kolmanteen valtioon nähden sitoutuu tuomion tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevassa sopimuksessa siihen, ettei se tunnusta tuomioita, jotka on annettu toisessa sopimusvaltiossa sellaista vastaajaa vastaan, jolla on tavanomainen asuinpaikka tuossa kolmannessa valtiossa, jos tuomion antaneen tuomioistuimen toimivalta 4 artiklassa tarkoitettussa tapauksessa on voinut perustua ainoastaan 3 artiklan 2 kappaaleessa mainittuun toimivaltaperusteeseen.

(Loppuosa artiklaa: ei muutoksia)

VIII OSASTO — LOPPUMÄÄRÄYKSET

60 artikla

Tällä yleissopimuksella korvataan sopimusvaltioiden suhteissa tuomioistuimien toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta 27 päivänä syyskuuta 1968 tehty Brysselin yleissopimus, sellaisena kuin se on muutettuna vuonna 1978, 1982, 1989 ja 1996 tehdyillä liittymistä koskevilla yleissopimuksilla.

61 artikla

1. Sopimusvaltioiden on hyväksyttävä tämä yleissopimus valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti.

2. Sopimusvaltiot ilmoittavat tallettajalle valtiosääntönsä asettamien vaatimusten mukaisten, tämän yleissopimuksen hyväksymiseksi tarvittavien menettelyjen saattamisesta päätökseen.

3. Tämä yleissopimus tulee voimaan yhdeksänkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä, jona kyseisen muodollisuuden viimeisenä suorittava sopimusvaltio on tehnyt 2 kohdassa tarkoitettua ilmoituksen.

4. Tämän yleissopimuksen voimaantuloon saakka jokainen sopimusvaltio voi 2 kohdassa tarkoitettua ilmoituksen antaessaan tai myöhemmin antaa julistuksen, että yleissopimusta sovelletaan 17 artiklaa lukuun ottamatta asianomaisen valtion ja muiden samanlaisen julistuksen tehneiden sopimusvaltioiden välisissä suhteissa. Näitä julistuksia sovelletaan yhdeksänkymmenen päivän kuluttua niiden tallentamispäivästä.

62 artikla

1. Sopimusvaltio ja Euroopan yhteisöjen komissio voi ehdottaa muutoksia tähän yleissopimukseen. Muutosehdotukset toimitetaan tallettajalle, joka toimittaa ne edelleen neuvostolle.

2. Neuvosto tekee muutokset ja suosittaa jäsenvaltioille niiden hyväksymistä jäsenvaltioiden valtiosääntöjen asettamien vaatimusten mukaisesti.

3. Näin tehdyt muutokset tulevat voimaan 61 artiklan 3 kohdan määräysten mukaisesti.

4. Liitteenä olevia lomakkeita voidaan muuttaa neuvoston päätöksellä, täytäntöönpanokomitean ehdotuksesta tai tämän yleissopimuksen osapuolena olevan jäsenvaltion tai komission ehdotuksesta, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1, 2 ja 3 kohdan soveltamista.

63 artikla

(Poistettu)

64 artikla

1. Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri on tämän yleissopimuksen tallettaja.

2. Tallettaja julkaisee *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*:

1) hyväksymiset

2) tämän yleissopimuksen voimaantulopäivän

- 3) tämän yleissopimuksen soveltamisen alkamispäivän kahden jäsenvaltion välillä ja tarvittaessa soveltamisen alkamispäivät 61 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa
- 4) pöytäkirjan N:o 1 VI artiklan soveltamisen mukaisesti annetut ilmoitukset.

65 artikla

Tähän yleissopimukseen liitteenä olevat pöytäkirjat ovat tämän yleissopimuksen erottamaton osa.

65 a artikla

1. Sopimuspuolina olevat valtiot tunnustavat sen, että jokainen Euroopan unionin jäseneksi tuleva valtio liittyy tähän yleissopimukseen.
2. Neuvotteluissa, jotka koskevat uusien jäsenvaltioiden liittymistä Euroopan unioniin, tätä yleissopimusta ja sen liitteenä olevia pöytäkirjoja, jotka ovat erottamaton

osa tätä yleissopimusta, pidetään säännöstinä, joka kaikkien liittymistä hakevien valtioiden on hyväksyttävä.

3. Jäsenyyttä hakevan valtion on ennen liittymisasiakirjan allekirjoittamista toimitettava tämän yleissopimuksen 3, 32, 37, 40, 41, 46 ja 55 artiklassa ja pöytäkirjan n:o 2 2 artiklassa vaaditut tiedot.

66 artikla

Tämä yleissopimus tehdään rajoittamattomaksi ajaksi.

67 artikla

(Poistettu)

68 artikla

(Poistettu)

TODISTUS

Tuomioistuimien toimivaltaa ja tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevan yleissopimuksen 46 artiklan 2 kohta

(Suomi, finés, finska, finnisch, Finnish . . .)

<p>1. HAASTEHAKEMUS (tai muu vastaava asiakirja)</p> <p>1.1. Haastehakemuksen (tai muun vastaavan asiakirjan) tiedoksiannon tai ilmoituksen päivämäärä: vuosi: ..... kuukausi: ..... päivä: .....</p> <p>1.2. Tiedoksianto tai ilmoitusta koskevat järjestelyt:</p> <p>1.2.1. ☐ asiakirjan vastaanottajalle   1.2.4. ☐ postitse 1.2.2. ☐ toiselle henkilölle   1.2.4.1. ☐ ilman vastaanottoilmoitusta 1.2.3. ☐ vastaanottajan asunnolle   1.2.4.2. ☐ vastaanottoilmoituksella 1.2.5. ☐ muu järjestely</p>

<p>2. PÄÄTÖS</p> <p>2.1. Päätöksen päivämäärä: vuosi: ..... kuukausi: ..... päivä: .....</p> <p>2.2. Luonne:</p> <p>2.2.1. ☐ pääasiaa koskeva ratkaisu 2.2.2. ☐ väliaikaisia toimia koskeva ratkaisu</p> <p>2.3. Päätöksen tiedoksiannon tai ilmoituksen päivämäärä: vuosi: ..... kuukausi: ..... päivä: .....</p> <p>2.4. Päätöksen tiedoksianto tai ilmoitusta koskevat järjestelyt</p> <p>2.4.1. ☐ asiakirjan vastaanottajalle   2.4.4. ☐ postitse 2.4.2. ☐ toiselle henkilölle   2.4.4.1. ☐ ilman vastaanottoilmoitusta 2.4.3. ☐ vastaanottajan asunnolle   2.4.4.2. ☐ vastaanottoilmoituksella 2.4.5. ☐ muu järjestely</p> <p>2.5. Päätöksen luonne:</p> <p>2.5.1. ☐ kontradiktorinen 2.5.2. ☐ päätös annettu vastaajan poissaollessa/julistettu kontradiktoriseksi</p> <p>2.6. Pääasian käsittelyn päivämäärä: vuosi: ..... kuukausi: ..... päivä: .....</p> <p>2.7. Päätöksen antanut tuomioistuin</p> <p>2.7.1. Tuomioistuimen nimi 2.7.2. Tuomioistuimen sijaintipaikka</p>
----

3. ASIANOSAISET
3.1. Kantaja:
3.2. Vastaaja:

Tällä todistuksella vakuutetaan:

- että edellä mainittu päätös kuuluu tuomioistuimien toimivaltaa ja tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevan yleissopimuksen aineelliseen soveltamisalaan
- että edellä mainittu päätös on täytäntöönpanokelpoinen siinä valtiossa, jossa päätös on tehty (yleissopimuksen 31 artikla)
- koska siitä ei enää voida valittaa
- koska se voidaan panna täytäntöön täytönpanomääräyksellä

Tehty .....

Allekirjoitus ja/tai leima

_____

*LIITE 1***PÖYTÄKIRJA N:o 1**

KORKEAT SOPIMUSPOULET OVAT SOPINEET seuraavista yleissopimukseen liitettävistä määräyksistä:

I artikla

Jos kanne nostetaan toisen sopimusvaltion tuomioistuimessa 5 artiklan 1 kohdan nojalla sitä vastaan, jolla on tavanomainen asuinpaikka Luxemburgissa, voi tämä tehdä väitteen siitä, ettei tuomioistuin ole toimivaltainen. Jos vastaaja jää saapumatta, tuomioistuimen on omasta aloitteestaan jätettävä asia tutkimatta.

Edellä 17 artiklassa tarkoitettu tuomioistuimen toimivaltaa koskeva sopimus on pätevä sen osalta, jonka tavanomainen asuinpaikka on Luxemburgissa, vain siinä tapauksessa, että tämä on nimenomaisesti ja erikseen hyväksynyt sopimuksen.

II artikla

Jollei kansalliseen lainsäädäntöön sisältyvistä edullisemmista säännöksistä muuta johdu, se, jolla on tavanomainen asuinpaikka jossakin sopimusvaltiossa ja joka on syyteessä tuottamuksellisesta rikoksesta sellaisen sopimusvaltion rikostuomioistuimessa, jonka kansalainen hän ei ole, voi käyttää puolustajanaan tähän tehtävään oikeutettua henkilöä siinäkin tapauksessa, ettei hän henkilökohtaisesti saavu tuomioistuimeen.

(Toinen kohta: ei muutoksia)

III artikla

(Ei muutoksia)

IV artikla

1. (Ensimmäinen kohta: ei muutoksia)
2. (Toinen kohta: poistettu)

V artikla

Edellä 6 artiklan 2 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettua takautumisvaatimusta ja siihen rinnastettavaa vaatimusta tarkoittavaa kannetta koskevin toimivaltaperusteisiin ei voida vedota Saksan liittotasavallassa eikä Itävallan tasavallassa. Henkilö, jolla on tavanomainen asuinpaikka toisessa sopimusvaltiossa voidaan kutsua tuomioistuimeen:

(Loppuosa artiklaa: ei muutoksia)

V a artikla, V b artikla

(Ei muutoksia)

V c artikla

(Poistettu)

V d artikla

Jollei Eurooppalaisen patenttiviraston Münchenissä 5 päivänä lokakuuta 1973 allekirjoitettuun eurooppalaisen patentin myöntämistä koskevaan sopimukseen perustuvasta toimivallasta muuta johdu, jokaisen sopimusvaltion tuomioistuimet ovat yksinomaisesti toimivaltaisia tutkimaan kaikki sellaiset sanotun valtion osalta myönnettyjen eurooppalaista patenttien rekisteröintiä tai pätevyyttä koskevat asiat, jotka eivät ole eurooppalaista patenttia yhteismarkkinoita varten koskevan Luxemburgissa joulukuun 15 päivänä 1975 allekirjoitetun yleissopimuksen 86 artiklan mukaan yhteisöpatentteja.

V e artikla

(Ei muutoksia)

VI artikla

Sopimusvaltioiden on toimitettava Euroopan unionin neuvoston pääsihteerille ne säädöstekstit, joilla on muutettu sopimusvaltioiden lainsäädäntöön sisältyviä tässä yleissopimuksessa mainittuja säännöksiä tai sellaisia säännöksiä, jotka vaikuttavat yleissopimuksen III osaston 2 jaksossa määrättyyn tuomioistuinten luetteloon.

VII artikla

Tällä pöytäkirjalla korvataan sopimuspuolina olevien valtioiden suhteissa siviili- ja kauppaoikeudellisten päätösten toimivallasta ja täytäntöönpanosta 27 päivänä syyskuuta 1998 tehtyyn Brysselin yleissopimukseen, sellaisena kuin se on muutettuna vuonna 1978, 1982, 1989 ja 1996 tehdyillä liittymistä koskevilla yleissopimuksilla, 27 päivänä syyskuuta 1968 liitetty pöytäkirja.

YHTEINEN JULISTUS N:o 1

(Poistettu)

YHTEINEN JULISTUS N:o 2

(Poistettu)

---

*LIITE 2***PÖYTÄKIRJA N:o 2**

joka on tehty Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K. 3 artiklan perusteella tuomioistuimen toimivaltaa ja tuomioiden täytäntöönpanoa Euroopan unionin jäsenvaltioissa yksityisoikeuden alalla koskevan 27 päivänä syyskuuta 1968 allekirjoitetun yleissopimuksen tulkinnasta yhteisöjen tuomioistuimessa

TÄMÄN PÖYTÄKIRJAN KORKEAT SOPIMUSPUOLET, jotka

VIITAAVAT tuomioistuimen toimivaltaa ja tuomioiden täytäntöönpanoa Euroopan unionin jäsenvaltioissa yksityisoikeuden alalla koskevan, Brysselissä 27 päivänä syyskuuta 1968 allekirjoitetun yleissopimuksen 52 artiklaan, jossa määrätään, että Euroopan yhteisöjen tuomioistuin on toimivaltainen tulkitsemaan mainittua yleissopimusta,

HALUAVAT sopia Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelle annettavasta toimivallasta tulkita yleissopimusta ja tätä pöytäkirjaa,

OVAT SOPINEET seuraavista yleissopimukseen liitettävistä määräyksistä:

1 artikla

Tuomioistuinten toimivallasta ja tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta Euroopan unionin jäsenvaltioissa siviilioikeuden alalla tehdyn yleissopimuksen 52 artiklan mukaisesti Euroopan yhteisöjen tuomioistuin on toimivaltainen tässä pöytäkirjassa asetetuin edellytyksin päättämään yleissopimuksen, sen liitteenä olevan pöytäkirjan ja tämän pöytäkirjan tulkinnasta.

2 artikla

1. Seuraavat tuomioistuimet voivat pyytää yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua tulkintakysymyksissä:

- 1) sopimuspuolina olevien valtioiden korkeimmat tuomioistuimet, jotka on lueteltu jäljempänä:
- 2) ei muutoksia
- 3) ei muutoksia

2. Asianosaisen sopimusvaltion pyynnöstä 1 kohdan 1 alakohdassa tarkoitettua sopimusvaltioiden korkeimpien tuomioistuinten luetteloa voidaan muuttaa Euroopan unionin neuvoston päätöksellä.

3 artikla

(Ei muutoksia)

4 artikla

1. Sopimusvaltion toimivaltainen viranomainen ja Euroopan yhteisöjen komissio voi pyytää ...

(Kohdan loppuosa: ei muutoksia)

(2–3 kohta: ei muutoksia)

4. Yhteisöjen tuomioistuimen kirjaajan on annettava ilmoitus pyynnöstä sopimusvaltioille, Euroopan yhteisöjen komissiolle sekä neuvostolle; näillä on oikeus kahden kuukauden kuluessa ilmoituksesta toimittaa yhteisöjen tuomioistuimelle kirjelmä tai kirjallisia huomautuksia.

5. (Ei muutoksia)

5 artikla

1. Jollei tässä pöytäkirjassa toisin määrätä, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja sen liitteenä olevan, yhteisöjen tuomioistuimen perussääntöä koskevan pöytäkirjan määräyksiä, joita sovelletaan silloin kun yhteisöjen tuomioistuimelta pyydetään ennakkoratkaisua, sovelletaan myös tulkittaessa 1 artiklassa mainittuja yleissopimusta ja muita tekstejä.

2. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestystä tarkistetaan ja täydennetään tarvittaessa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 188 artiklan mukaisesti.

6 artikla

Tähän pöytäkirjaan ei sovelleta mitään varauksia.

7–10 artikla

(Poistettu)

11 artikla

Edellä mainitun 2 artiklan 2 kohdan soveltamiseksi sopimusvaltioiden on toimitettava Euroopan unionin neuvoston pääsihteerille kirjallisina niiden säädösten tekstit, joiden vuoksi 2 artiklan 1 kohdassa määrättyjen tuomioistuinten luetteloa on muutettava.

12 artikla

(Ei muutoksia)

13 artikla

Kukin sopimusvaltio tai Euroopan yhteisöjen komissio voi pyytää tämän pöytäkirjan tarkistamista. Tällöin Euroopan yhteisöjen neuvoston puheenjohtaja kutsuu koolle tarkistuskonferenssin.

14 artikla

Tällä pöytäkirjalla korvataan sopimusvaltioiden välisissä suhteissa tuomioistuimen toimivaltaa ja tuomioiden täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevan 27 päivänä syyskuuta 1968 allekirjoitetun yleissopimuksen tulkittamisesta yhteisöjen tuomioistuimessa 3 päivänä kesäkuuta 1971 tehty pöytäkirja sellaisena kuin se on muutettuna vuonna 1978, 1982, 1989 ja 1996 tehdyillä liittymissopimuksilla.

LIITE 3

KOMISSION EHDOTUKSET LUGANON YLEISSOPIMUKSEN TARKISTAMISEKSI

1. Komissio ehdottaa, että sen ehdotusten perusteella Brysselin yleissopimuksen I–IV osastoon tehtävät muutokset sisällytetään myös Luganon yleissopimukseen.
2. Komissio ehdottaa myös, että Luganon yleissopimuksen 5 artiklan 1 kohtaa, 16 artiklan 1 kohdan b alakohtaa ja 17 artiklan 5 kohtaa mukautetaan Brysselin yleissopimuksen vastaaviin määräyksiin, ja näin ollen Luganon yleissopimuksen 28 artiklan 2 kohta poistetaan.
3. Otsikon ”Siirtymämääräykset” osalta komissio ehdottaa seuraavaa:
  - muutetaan 54 a artikla tiettyjä Luganon yleissopimuksen sopimuspuolina olevia valtioita koskevan kolmen vuoden määräajan huomioon ottamiseksi,
  - muutetaan 54 b artikla (sekä 60 ja 61 artikla) korvaamalla ilmaus ”Euroopan yhteisöjen jäsenvaltiot” ilmaisulla ”Euroopan unionin jäsenvaltiot” ja viittaamalla 54 b artiklan 1 kohdassa ”Brysselin yleissopimuksen osapuolina oleviin valtioihin”.
4. Otsikon ”Loppumääräykset” osalta komissio ehdottaa seuraavia tarkistuksia:

62 artikla

1. (ei muutoksia)
2. Yleissopimus tulee voimaan jokaisessa liittyvässä valtiossa liittymisasiakirjojen talletuspäivää seuraavan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä.

63 artikla

Jokaisen liittyvän valtion on liittymisasiakirjojensa tallettamisen hetkellä toimitettava vaaditut tiedot tämän yleissopimuksen 3, 32, 37, 40, 41 ja 55 artiklan soveltamiseksi ja annettava tarvittaessa pöytäkirjan n:o 1 soveltamiseksi 62 artiklan 1 kohdan b alakohdassa määrätyn tiedonannon yhteydessä vahvistetut ilmoitukset.

63 a artikla

1. Jos jokin liittyvä valtio haluaa sisällyttää pöytäkirjaan n:o 1 toimivaltaa, menettelyä tai täytäntöönpanoa koskevia erityismääräyksiä, aloitetaan tätä koskevat neuvottelut. Sveitsin valaliiton hallitus kutsuu koolle neuvottelukonferenssin.
2. Sopimuksen allekirjoittajavaltiot ratifioivat muutetun yleissopimuksen. Ratifiointiasiakirjat talletetaan Sveitsin valaliiton hallituksen huostaan.
3. Yleissopimus tulee voimaan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä siitä päivästä alkaen, kun kaksi valtiota, joista toinen on sopimuspuolena oleva valtio ja toinen liittyvä valtio, on tallettanut ratifiointiasiakirjansa.
4. Yleissopimus tulee voimaan kaikissa muissa sopimuspuolina olevissa valtioissa ratifiointiasiakirjojen talletuspäivää seuraavan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä.

64–66 artikla

(Ei muutoksia)

67 artikla

1. (Ei muutoksia)
2. Tallettaja laatii yleissopimuksen tekstin jokaisen liittymisen jälkeen. Hän toimittaa sopimuspuolina oleville valtioille yleissopimuksen oikeaksi todistetun jäljennöksen.